

Årsberetning og regnskap 2024

Bakken Nærmiljøsender i Skien

**DRANGEDAL
SPAREBANK**

Styrets årsberetning 2024

Innledning

Drangedal Sparebank er en selvstendig sparebank som ble opprettet i 1936, med røtter fra Tørdal Sparebank og Drangedal Sparebank tilbake til 1865. Banken har hovedkontor i Drangedal og avdelingskontor i Kragerø, Porsgrunn og Skien, samt et «satellitt – kontor» på Ulefoss. Banken har som målsetting å være totalleverandør av finansielle og tjenester for personkunder samt mindre og mellomstore bedriftskunder, innenfor bankens primære marked som er Drangedal, Kragerø, Grenland og utflyttede drangedøler.

Ambisjon og merkeløfte

Drangedal Sparebank har en tydelig ambisjon om å være den foretrukne banken i sitt markedsområde. Med bankens historie, ambisjon og verdier, er vårt merkeløfte:

Omtanke for kunder og lokalsamfunn på en aktiv, pålitelig og hjelpsom måte. Kunden skal oppleve sterk personlig kundebehandling og gjennom lokale kontor, lokale rådgivere med lokalkunnskap, skal banken gjøre det enkelt og greit for kundene å få ivaretatt flere behov på ett sted. Som kunde i Drangedal Sparebank skal du oppleve at du blir godt ivaretatt gjennom bankens tilstedeværelse, kompetanse og rådgivning og at banken er **Lett å snakke med.**

Kjerneverdier

Bankens kjerneverdier er **omtanke, aktiv, pålitelig og hjelpsom.** Ved å etterleve verdiene sikres det at banken når sine mål og fremstår som en lokal og kompetent sparebank.

ØKONOMISKE MÅL

Drangedal Sparebank har følgende økonomiske hovedmål:

Soliditet

Bankens minimums mål for konsolidert ansvarlig kapitaldekning er 20,75%, hvorav konsolidert kjernekapitaldekning skal være

18,25% og konsolidert ren kjernekapitaldekning skal være 16,38%.

Kostnader

Banken skal drive kostnadseffektivt med en langsiktig målsetting om en kostnadsprosent på maksimalt 50% - måltall ved utgangen år 2025.

Innskuddsdekning

Innskuddsdekningen, definert som samlede innskudd i prosent av totale utlån i egen balanse skal være minimum 75%.

Tap på utlån

Tap på utlån skal ikke overstige 0,3% av brutto utlån.

ORGANISATORISK TILRETTELIGGING

Organisasjon

Drangedal Sparebank organiseres med sikte på god risikostyring, kontroll og aktiv kundepleie. Bankens nærhet til kundene ivaretas gjennom at vi er en bank med stor endringsevne i forhold til de kravene markedet til enhver tid stiller til oss. Ansatte skal opptre sosialt og seriøst. Bankens personalpolitikk er å utvikle en om stillingsdyktig, kunde- og salgsrettet organisasjon. Vi skal gi kundene den beste lokalbankopplevelsen gjennom å leve ut våre kjerneverdier (omtanke, aktiv, pålitelig og hjelpsom måte), samt utøve tydelig lederskap og ansvarsfullt medarbeiderskap. Alle ansatte skal i tillegg ha en bevisst holdning til bankens mål og strategier.

Informasjonsteknologi

IKT er et viktig virkemiddel for å realisere bankens strategier og de overordnede mål. IKT skal bidra til salg av bankens produkter, effektiv drift, intern og ekstern kommunikasjon samt høy kundetilfredshet.

Informasjon

Banken vektlegger aktiv og åpen informasjon, tidvis individualisert i forhold til kunde grupper

og geografi. Banken ønsker å holde et høyt informasjonsnivå overfor eiere, børs, markedet og media gjennom årsrapport, delårsrapporter, pressemeldinger og presentasjoner av banken. Drangedal Sparebank skal være til stede i sosiale medier, og gjennom dette bidra til «lagfølelsen» som kunde i banken, men også være nyhetsformidlende omkring bankens løpende utvikling. Banken er til stede på flere næringsarenaer og bidrar til samfunns- og næringsutvikling i sine primære marked. Gjennom vårt bidrag og formidling på de ulike arenaer og arrangementer er målsetningen å øke forståelsen for og kunnskapen om bankens virksomhet. Dette skal også bidra til å skape et effektivt og likvid marked for egenkapitalbevisene. Intern informasjon skal være en prioritert lederoppgave.

Utbyttepolitikk

Drangedal Sparebank har en langsiktig målsetning om å utbetale minimum 50% av egenkapitalbeviserandens andel av årets overskudd.

ØKONOMISKE UTSIKTER

2024 ble året da de høye rentene i internasjonal økonomi for alvor begynte å bringe inflasjonen ned. Da ble det også rom for å begynne å kutte rentene. Den amerikanske sentralbanken kuttet sin styringsrente med ett prosentpoeng i løpet av året, og den ligger nå i intervallet 4 ¼ - 4 ½ %. Den europeiske sentralbanken (ECB) kuttet også sin rente med ett prosentpoeng, og den ligger nå på 3 %. I Sverige har inflasjonen kommet inn under inflasjonsmålet, og den svenske økonomien sliter med høy arbeidsledighet. Riksbanken, den svenske sentralbanken, har derfor kuttet renten med hele ett og et halvt prosentpoeng til 2,5 %.

I både Eurosonen og i USA er prisveksten ved utgangen av 2024 kun marginalt over inflasjonsmålet. Selv om inflasjonen er lik i Eurosonen og i USA, var imidlertid den økonomiske utviklingen svært forskjellig. Mens den økonomiske veksten i USA var

nesten 3 % i 2024, var den i Eurosonen under 1 %.

Vekstforskjellen mellom Eurosonen og i USA har vart i mange år, og har ført til stor bekymring for at Europa mister økonomisk terreng relativt til USA. Den sterke økonomiske utviklingen i USA, og den svake i Europa, forklarer at renten i Europa er over 1 prosentpoeng lavere enn i USA, til tross for lik inflasjon i de to økonomiene.

Fremover forventes veksten i USA fortsatt å være høyere enn i Eurosonen, selv om denne forskjellen i vekst anslås å være lavere fremover enn den har vært bakover. En usikkerhet er hvordan den økonomiske politikken til den nye administrasjonen i USA vil påvirke vekst og renteutvikling. I de siste månedene i 2024 steg markedrentene i USA på en forventning om at med Trump som president vil det bli høy etterspørsel drevet av en ekspansiv finanspolitikk, samt innføring av toll på import.

Både høy økonomisk aktivitet og høyt prispress trekker i retning av at renten i USA fremover blir holdt høyere enn en tidligere har sett for seg. I Europa er rentebildet mer blandet, fordi den økonomiske utviklingen her kan svekkes av at eksporten til USA går ned. Det vil kunne føre til at renteforskjellen mellom USA og Europa øker.

Det internasjonale rentenivået får betydning for renteutviklingen i Norge. Norge var i rentesammenheng et unntaksland i 2024, hvor styringsrenten ble holdt uendret på 4,5 % gjennom hele året. Inflasjonen her hjemme har fortsatt å falle. Konsumprisene økte med 3,1 % i hele 2024, men inflasjonen var fallende gjennom året. Tolvmånedersveksten i desember var nede på 2,2 %. Men konsumprisveksten justert for avgiftsendringer og uten energipriser, som er det målet Norges Bank bruker når de setter renten, var fortsatt på 2,7% i desember.

Det har i Norge vist seg vanskelig å få presset inflasjonen ned det siste prosentpoenget slik

at inflasjonsmålet på 2 % nås. Det har bidratt til å holde det norske rentenivået oppe.

Utviklingen i valutakursen har også holdt det norske rentenivået oppe. Kronen har svekket seg mye de siste årene, og selv om denne utviklingen roet seg i 2024, svekket kronen seg også i fjor med i overkant av 3 %. En svak krone bidrar til høye importpriser, som presser den norske inflasjonen høyere enn den ellers ville vært. Norges Bank vil da respondere med å holde renten oppe. Det øker attraktiviteten av å plassere i norske kroner, og hinder dermed en ytterligere svekkelse av valutakursen.

Norges Bank har også holdt styringsrenten oppe i 2024 på grunn av sterk utvikling i den økonomiske aktiviteten. På tross av høy styringsrente har arbeidsledigheten holdt seg lav, og var ved utgangen av året på 2,1 %.

Men det er stor forskjell i aktivitetsnivået i ulike næringer. Leverandørindustrien har nytt godt av oljeskattepakken, som har gitt høye investeringer i oljesektoren og høyt aktivitetsnivå i tilstøtende næringer og regioner. På den annen side har utviklingen i bygg- og anleggsnæringen vært meget svak. I løpet av de siste to årene har boliginvesteringene falt med 30 %, det største fallet på 30 år. Denne næringen har i stor grad betalt prisen for at rentene har blitt holdt oppe på grunn av et høyt aktivitetsnivå i andre deler av norsk økonomi.

Rentene i Norge ligger an til å falle i 2025. Etter alt å dømme vil Norges Bank senke styringsrenten med 0,25 prosentpoeng i slutten av mars. I den pengepolitiske rapporten som kom i desember 2024 anslår Norges Bank at det totalt blir tre rentesenkinger på 0,25 prosentpoeng i 2025. Men en stor usikkerhet er om den norske rentenedgangen vil bli dempet av et høyere rentenivå i USA på grunn av den økonomiske politikken til den nye amerikanske administrasjonen.

Det ser likevel ut til at eiendoms- og boligmarkedet har passert bunnen. Det er stor aktivitet i bruktboligmarkedet, og prisveksten på boliger har tatt seg opp. Fremover er det ventet god vekst i private inntekter og lavere gjelds- og rentebelastning. Igangsetting av nye boliger ser imidlertid fortsatt ut til å ligge lavt, men ventes å ta seg opp etter hvert som boligprisene stiger.

Marked lokalt

2024 ble et år hvor markedet lokalt med lavere aktivitet hvor mange kunder var avventende gjennom store deler av året, og optimismen tok seg noe opp mot slutten av året, som følge av økt forventning om at renten ikke forventes videre opp. og utsiktene inn i det nye året ser lysere ut.

Flere næringer har opplevd ett marked som har vært tungt med lav aktiviteten, samtidig har andre næringer hatt stabil aktivitet og enkelte næringer har hatt en økning.

Markedet lokalt er normalt godt og preget av stabile forhold for bedriftene i Drangedal, Kragerø og kommunene i Grenland. Næringslivet har mange små og mellomstore bedrifter, som driver innen skogbruk, landbruk og matproduksjon. Det er entreprenører, håndverksbedrifter, detaljhandel, eiendomsutviklere og næringseiendom.

En viktig næring for kommunene er turistnæringen, hytteturisme med unike kvaliteter i fjelltraktene, samt flotte utviklingsområder langs innlandsvannene og kysten. Det utvikles også nye tilbud innen opplevelse og events.

Besøksaktiviteten fra lokale og innenlandske gjester har vært stabilt god i 2024, og slik sett har året vært godt for turistnæringen lokalt.

Det rapporteres også om at stabilt besøk av hyttebefolkningen påvirker detaljhandelen lokalt positivt.

Aktiviteten innen salg og utvikling av hyttetomter, hytte- og boligbygging i bankens

markedsområde har i 2024 stoppet helt opp: Det er betydelig nedgang nybygging og igangsetting av fritidsboliger og boliger. Eiendomsutviklere og hytteprodusenter opplevd en lavere interesse for og omsetning som følge av markedsutviklingen og uforutsigbarhet rundt egen økonomi. Dette har også skapt ringvirkninger for entreprenører, håndverkere og aktører i bygge bransjen lokalt.

Det jobbes fortsatt godt med næringsutvikling i kommunen. Lokal næringshage, som er et samarbeid mellom Drangedal kommune, Vestmar Holding og Drangedal Sparebank, bidrar til knoppskyting og utvikling av eksisterende bedrifter, samt at det er en viktig møteplass for lokalt næringsliv.

Drangedal Kommune er en omstillingskommune og har etablert Driv-prosjektet som har som målsetting å skape og beholde 150 arbeidsplasser de neste årene. Det er ansatt en egen prosjektleder for Driv-prosjektet som jobber tett med næringshagen og næringsforeningen i Drangedal Kommune.

Bankens virksomhet

Sparebankene har en unik eierform ved at de er selveiende institusjoner. De har tradisjonelt ingen eiere. Dette er i ferd med å endre seg for veldig mange sparebanker, som har gjort Egenkapitalemisjoner og hentet inn eierandelskapital, og slik fått eksterne eiere som forventer utbytte. Hvert år setter banken av betydelige beløp til bankens gaveinstitutt og til gavefond, samt at det i tiden fremover vil bli satt av eiernes andel av overskuddet til utbytte og utjevningsfond.

En stor del av de frivillige foreningene og organisasjonene i kommunene mottar hvert år fra bankens gavemidler betydelig økonomisk støtte til å drive sitt arbeid. På denne måten synliggjøres bankens samfunnsoppdrag, og at vi først og fremst er til for lokalsamfunnet. I tillegg har banken en rekke samarbeidsavtaler som også bidrar til positive aktiviteter i nærmiljøet.

Etter at gavene er delt ut og etter at skatt er betalt, kan derfor hele overskuddet tillegges egenkapitalen. Dette er mye av årsaken til at sparebankene etter hvert er blitt meget solide institusjoner.

Drangedal Sparebanks resultat for 2024 er godt. Den underliggende driften er fortsatt sterk, og banken har en god posisjon som en selvstendig lokal sparebank.

Lokale bankkontor, med lokale rådgivere som besitter lokal kunnskap, er en viktig forutsetning for bankens drift. Banken har i alle år bidratt til engasjement og aktivitet i de kommunene hvor vi har kontor.

Det har i løpet av 2024 samlet vært god aktivitet ved alle bankens kontor, og det har vært godt nivå på aktiviteter og arrangement for kunder. Dette har resultert i mange nye kunder, og kundene har gitt banken verdifulle tilbakemeldinger i kundeundersøkelse, samt en samlet Kundetilfredshet med score på 75.

Samtidig registrerte banken at egne kunder høsten 2024 i større grad var mindre aktive med hensyn til forespørslers om finansiering og refinansiering i forbindelse med boligbytte, oppgradering av bolig, investering i fritidsbolig, bilbytte og lignende.

Banken er så langt tilfreds med utviklingen og ser frem til fortsatt vekst i forretningsvolumet. Det legges betydelig vekt på lønnsomhet, gode kundeopplevelser og porteføljeprodukter.

En viktig del av arbeidet med kundeaktiviteten i banken er oppgaver knyttet til å kjenne eksisterende og nye kunder, ha løpende kjennskap til kundene, deres adferd og bruk av banken, samt kundens forhold til antihvitvask og antiterror aktivitet.

Markedsforhold

Til tross for en mer forsiktig utvikling gjennom 2024, så er styret fornøyd med markedsutviklingen. Banken opplevde god kundetilstrømming gjennom hele året. Antall kunder ved årsskiftet utgjør 13.821, det er en

økning med 469 kunder (3,5%) siden samme tidspunkt i fjor. Kundene er fordelt på 12.423 personkunder og 1.398 bedriftskunder. Økningen skyldes god tilgang på nye låne- og innskuddskunder. Det er fortsatt særlig god tilgang av nye kunder ved bankens avdelingskontor i Grenland. Banken er godt fornøyd med tilveksten av nye kunder.

Andel utlånsportefølje utenfor Drangedal kommune er nå 82,1 % (81,9 %). Bankens vekst og kundetilstrømming er en bekreftelse på at man har en solid tillit i lokalsamfunnet, godt omdømme i sine marked og at markedsposisjonen er styrket.

Merkevaren Drangedal Sparebank har en god posisjon i sine markedsområder. Bankens strategi er å vise omtanke for kunder og lokalsamfunn på en aktiv, pålitelig og hjelpsom måte. Banken tilbyr sine kunder lokal rådgivning og kundeservice, fra lokale kontor med lokale rådgivere med lokalkunnskap. Det å være tilgjengelig for kundene, samtidig som kundene opplever banken som «lett å snakke med» er en tydelig målsetting for banken.

I 2024 har banken kommunisert godt med kundene gjennom fysiske møter, ved ulike kundearrangement, i medier og i digitale kommunikasjonskanaler. Bankens ansatte og kunder har tilpasset seg det å kunne ha en nær og god kommunikasjon også digitalt. Det betyr at bankens samarbeid og relasjon med kunder fungerer godt uavhengig hvilke kanaler kundene foretrekker å kommunisere med banken, men at vi opplever at mange kunder gjerne besøker oss fysisk ved behov for et møte.

Markedsføring for øvrig har i hovedsak dreiet seg om direkte henvendelse til kunder, noe annonsering, samt sponsoravtaler med lag og foreninger.

Gjennom året har banken jobbet aktivt med å gi gode råd og formidlet forsikring, sparing og pensjonsprodukter til bankkundene. Det har vært stor aktivitet for å hjelpe våre bankkunder med å etablere gode løsninger

innen forsikring, sparing og pensjon hos våre nye produktleverandører.

Ved årsslutt hadde banken en skadeforsikrings-portefølje på kr. 39,2 millioner, fordelt på vel 1901 kunder. Innen personforsikring hadde banken mer 437 kunder med løpende premieinntekter på noe over kr. 4,1 millioner på samme tidspunkt

Bankens kundeportefølje i Norne Securities AS var pr. 31.12.2024 på totalt kr. 116,5 millioner.

LOKALBANKSamarbeidet

Om LOKALBANK:

LOKALBANK-samarbeidet ble opprettet 20. august 2024 etter at LOKALBANK-alliansen og De Samarbeidende Sparebankene (DSS) ble enig om å slå seg sammen. Fra denne datoen og ut desember 2024 ble det gjennomført et integrasjonsarbeid mellom DSS AS og LB Selskapet AS i forbindelse med en fusjon til sistnevnte selskap. Samarbeidet er basert på en kontraktsfestet samarbeidsavtale og er et strategiske samarbeid etter finansforetaksloven 17-11(2), mellom 16 frittstående og lokale sparebanker i Norge. Medlemsbankene i LOKALBANK-samarbeidet består per 31.12.2024 av: Luster Sparebank, Voss Sparebank, Flekkefjord Sparebank, Søgne & Greipstad Sparebank, Spareskillingsbanken, Lillesands Sparebank, Aasen Sparebank, Askim & Spydeberg Sparebank, Drangedal Sparebank, Nidaros Sparebank, Selbu Sparebank, Sparebank 68° Nord, Sparebanken DIN Telemark, Stadsbygd Sparebank, Tolga – Os Sparebank, og Ørland Sparebank.

Om LB Selskapet:

Bankene i den gamle LOKALBANK-alliansen stiftet LB Selskapet AS i 2019. LB Selskapet AS er LOKALBANK-samarbeidets verktøy for å realisere de strategiske føringene for samarbeidet og ivaretar en rekke funksjoner i samarbeidet. Selskapet er et spesialrådgivningsselskap som leverer tjenester til bankene i LOKALBANK-samarbeidet og andre banker i henhold til

egne oppdragsavtaler. Selskapet har medarbeidere med betydelig spisskompetanse, og som arbeider tett med bankenes medarbeidere innenfor utvalgte fagområder. I tillegg leverer selskapet fellestjenester som depottjenester og økonomistøttefunksjoner til de bankene i alliansen som ønsker slike tjenester. Selskapet er et non-profit selskap og har en eierskapsstruktur hvor medlemsbankene i Lokalbanksamarbeidet har lik eierandel i LB Selskapet AS. Administrerende direktør i LB Selskapet AS, i henhold til ansettelsesforhold, vil som administrerende direktør i LB Selskapet AS representere Lokalbanksamarbeidet og bankene i Lokalbanksamarbeidet etter nærmere avtale. Per 31.12.2024 hadde LB Selskapet 41 medarbeidere (38.9 årsverk), hvorav ansatte fra det gamle DSS utgjorde 8 medarbeidere og årsverk.

Om grunnlag for samarbeidet:

LOKALBANK-samarbeidet skal være Norges foretrukne samarbeid for selvstendige lokalbanker. Formålet er å styrke konkurransekraften og sikre langsiktig lokal selvstendighet hos medlemsbankene, hvor de oppnår mest verdi og nytte i forhold til kostnaden.

Dette gjennom realisering av storskalafordeler, tilgang på kompetanse, effektivisering og standardisering på tvers av medlemsbankene, og tilgang til relevante produkter. Fra dette er det tre viktige momenter:

1. **Langsiktig lokal selvstendighet:**

Solide, gode og langsiktige lokalbanker har vært viktige for verdiskaping over hele landet i flere hundre år. Lokalbank har som hovedformål å understøtte den enkelte medlemsbanks arbeid for å sikre langsiktig, lokal sparebankdrift i sitt markedsområde. Det betyr at vi skal ivareta medlemsbankenes selvråderett og kontroll over strategiske og operasjonelle

beslutninger. Medlemsbankene skal kunne opprettholde lokal og personlig tilstedeværelse for kunder og lokalsamfunnet slik at sparebanken kan fortsette å levere på sin forretningsmodell som relasjonsbank.

2. **Styrket konkurransekraft:**

Lokalbank skal forsterke medlemsbankenes konkurransemessige posisjon og forhandlingskraft og gi bedre tilgang til, og innflytelse på, hvilke produkter og tjenester som tilbys kundene. Samarbeidet skal også gi medlemsbankene økt forhandlingsstyrke i direkteavtaler med tredjepartsleverandører av teknologi, digitale og andre finansielle tjenester. Medlemsbankene skal oppnå storskalafordeler rundt felles innkjøp, leveranser og tjenester for å gjøre den lokale driften mer konkurransedyktig. Lokalbank skal også bidra til styrket konkurransekraft gjennom bygging og tilgang til kompetanse, og å arbeide med effektivisering, standardisering og utvikling på tvers av medlemsbankene.

3. **Mest verdig og nytte i forhold til kostnaden:**

Lokalbank skal være et kostnadseffektivt samarbeid, hvor vi samarbeider om det som «er nødvendig» og som gir et bidrag til medlemsbankene. Lokalbank blir ikke pålagt et konkret avkastningskrav og alle gevinster som oppnås i samarbeidet skal komme medlemsbankene til gode. Det vil alltid søkes paritet i forholdet mellom det den enkelte bank bidrar med, og det banken får tilbake av gevinster fra samarbeidet.

Samarbeidet er bygget på fire styringsprinsipper som er fundamentet for alle aktiviteter og beslutninger. Prinsippene er:

- Bankdemokrati: I samarbeidet styrer vi etter prinsippet «én bank, én stemme». Alle medlemsbanker har lik innflytelse i alle beslutningsprosesser, med lik verdi og stemmerett uavhengig av størrelse.
- Bankautonomi: Hver bank er selvstendig og bestemmer fullt ut over sin egen drift og utvikling. Den overordnede beslutningsmyndigheten sitter i den enkelte bank.
- Banksentrisk: Det er bankene som sitter i førersetet i utviklingen av samarbeidet. Alt som gjøres av tiltak og samarbeid skal gagne medlemsbankene. Fellesskapet skal bidra til å føre kompetanse tilbake til bankene, for å styrke bankene.
- Bankeierskap: Samarbeidet styrer etter forutsetningen om at hver bank skal ha direkte eierskap i produkt- og infrastrukturetselskaper. Medlemsbankene skal opptre koordinert og samlet utad for å sikre mest mulig innflytelsesmakt og verdiskaping.

Samarbeidet mellom medlemsbankene i LOKALBANK-samarbeidet er tuftet på gjensidig tillit, interesselikhet, og kultur for kunnskapsdeling. Førstnevnte handler om gjensidig tillit mellom medlemsbankene, med likeverd og involvering. Alle skal bli hørt – det er rom for diskusjon innad i samarbeidet, men utad skal vi snakke med én felles stemme. Gjensidig tillit betyr også at medlemsbankene har et felles ansvar for felles omdømme. Interesselikhet handler om å få best mulig utnyttelse og synergi fra samarbeidet, er det viktig at alle medlemsbankene vil fortsette å utvikle seg i samme retning som selvstendige,

lokale relasjonsbanker. Medlemsbankene må «gå i takt» og søke størst mulig grad av standardisering bankene imellom og i samarbeid med tredjeparter. Kultur for kunnskapsdeling handler om at medlemsbankene må bidra til fellesskapet ved å investere både tid og ressurser. Vi er gjensidig «avhengig» av hverandre, noe som innebærer at vi må samhandle, dele informasjon, og bidra til å nå felles mål. Vi skal spille hverandre gode og dele erfaringer og kunnskap for å utvikle og styrke kompetansen og bankdriften i hver enkelt bank.

Om samarbeidsområdene:

LOKALBANK-samarbeidet har i fellesskap definert seks hovedområder som beskriver hva bankene forplikter seg til å samarbeide om for å realisere gevinster gjennom standardisering, storskalafordele og synergier. Disse samarbeidsområdene er:

- Teknologi og digitalisering
- Kompetanse og utvikling
- Virksomhetsstyring og fellestjenester
- Produkt og eierskap
- Innkjøp
- Rammebetingelser og samfunnsrolle

Under hvert samarbeidsområde er det overordnede føringer og premisser med beskrivelse av ulike nøkkelområder og definert grad av samarbeid. I tillegg er det utarbeidet informasjon om hva LB Selskapets rolle vil være innen de respektive nøkkelområdene.

LOKALBANK-samarbeidet skal ved bruk av bankenes ressurser, ansatte i LB Selskapet og kontinuerlig kunnskapsinnhenting skape et utviklingsorientert fagmiljø som evner å skape merverdi for lokalbanker og lokalsamfunn over hele landet. LOKALBANK-samarbeidet vil arbeide for et økt samarbeid mellom norske banker og har etablert samarbeid med produktselskaper og leverandører sammen med andre allianser og samarbeidskonstellasjoner.

I strategiperioden 2025-2027 er det definert fire fokusområder som skal sikre at LOKALBANK-samarbeidet bygger et sterkt samarbeid for alle medlemsbankene.

Fokusområdene i de strategiske føringene er:

1. Felles teknologiløsninger for fremtiden
 - a. Felles kjernebankplattform og målbilde for teknologi
 - b. Løfte den digitale kunde- og ansattreisen
2. Verdiskapende kompetansearbeid
 - a. Standardiserte prosesser og risikoområder
 - b. Effektiv HUB-struktur som gir merverdi til medlemsbankene
3. Posisjonering for fremtidens lokalbanker
 - a. Sterkt og samlende banksamarbeid
 - b. Tydelig posisjon som det foretrukne samarbeidet for lokalbanker
4. Konkurransedyktige produkter
 - a. Forsterke kundeverdi i produktporteføljen
 - b. Strategisk eierstyring for å maksimere fremtidige verdier

Om Frendegruppen:

Innen noen av disse samarbeidsområdene har LOKALBANK valgt å gå inn i et større og utvidet strategisk samarbeid. 23. Januar 2024 ble Frendegruppen etablert av LOKALBANK, Sparebanken Vest, Sparebanken Sør, Sparebanken Øst, De samarbeidende sparebanker (DSS) og Varig. Frendegruppen skal bidra til å ytterligere styrke konkurransekraften og forhandlingsposisjonen til medlemsbankene i LOKALBANK-samarbeidet. Gruppen skal koordinere og utvikle samarbeidet mellom medlemmene, representere bankene på utvalgte områder og synliggjøre samarbeidet som et attraktivt alternativ til tett integrerte allianser. Gruppen vil være en paraplyorganisasjon uten mål om eget overskudd og hvor det er selskapene selv som har direkte og valgfritt eierskap de tilknyttede produktselskapene er Frende Forsikring,

Brage Finans, Norne Securities, Balder Betaling, og Verd Boligkreditt.

IT- infrastruktur

Banken har sammen med de øvrige opprinnelige bankene i LOKALBANK en rammeavtale med Skandinavisk Datacentral AS (SDC) for levering av IT-infrastruktur SDC eies og brukes av nordiske banker i Norge, Danmark, Sverige og Færøyene. Disse bankene i LOKALBANK er direkte eiere i selskapet. Avtalen har en rullerende 3 års varighet og skal fornyes i 2024. SDC er bankens hovedleverandør av både datadrift og datasystemer for bankdrift. Systemer som mobilappen, nettbank og bankens reskontrosystem leveres av SDC.

LOKALBANKs IT-strategi er i størst mulig grad å benytte fellesløsninger framfor egenutvikling for å holde kostnadene lavest mulig. IT-kompetanse er styrket i alliansebankene, samtidig som LB Selskapet AS innehar medarbeidere med spisskompetanse innenfor IT-området.

Boligkreditt – OMF-finansiering

De 16 bankene i LOKALBANK er eiere av Verd Boligkreditt AS og benytter selskapet til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) med sikkerhet i deler av bankens boliglån. Fra tidligere har banken utstedt OMF gjennom Eika boligkreditt AS, men både eierskap og utstedt volum er under avvikling.

Utfasingen fra Eika Boligkreditt AS og innfasingen i Verd Boligkreditt AS vil skje gradvis. Begge selskapene praktiserer dynamisk eierskapsprinsipp og eierskapet er avhengig av utlånsvolum i de respektive selskapene.

Forsikring

Bankene i LOKALBANK distribuerer skadeforsikring for Frende Forsikring og eier sammen med andre samarbeidspartnere morselskapet Frende Holding AS.

Leasing og smålån

Bankene i LOKALBANK er også medeiere i Brage Finans AS som leverer leasing til

bedriftsmarkedet og salgspantelån til privatmarkedet.

Betalingsområdet

Balder Betaling AS forvalter bankeneseierandeler i Vipps. Gjennom dette indirekte eierskapet er vi med på å videreutvikle Vipps sammen med øvrige eiere og selskapet. Balder Betaling AS har i tillegg en koordinerende rolle overfor bankene knyttet til opplæring og distribusjon av produkter og tjenester, samt bistand med kompetanse innen betaling og ID-området.

Sparing og plassering

Banken er deleier i Norne Securities som er en solid aktør som leverer produkter innenfor et bredt investeringsunivers på spareområdet.

I tillegg har banken avtale med Nordea Liv innenfor livsforsikring- og pensjonsområdet. Selskapet har meget gode tekniske løsninger og scorer høyt på kundetilfredshet.

DnB

Banken har i flere år hatt avtale med DnB om kontokreditt, avregning og utenlandsbetalinger.

REDEGJØRELSE FOR REGNSKAPET

Drangedal Sparebank avlegger fra 01.01.2021 regnskap i henhold til de internasjonale regnskapsreglene International Financial Reporting Standards - IFRS.

Styret er fornøyd med årets ordinære resultat etter skatt som ble kr 56,7 mill. kroner mot 52,3 mill. kroner i 2023. Resultatet er påvirket av at banken har god effekt av 4 avdelingskontor med høy aktivitet, samt effekt av å være i et nytt felles innkjøpselskap og bankallianse sammen med 15 andre banker. Banken gjennom flere tidligere renteendringer styrket sine nettorenteinntekter gjennom året. Banken har for øvrig hatt god drift, god utlånsvekst og mottatt utbytte på sine finansielle verdipapir i 2024.

Driftsresultat før tap på utlån og verdiendringer på finansielle instrumenter ble 85,3 mill. kroner mot 75,9 mill. kroner i 2023. Egenkapitalavkastningen etter skatt ble 8,54% (8,33%).

Netto Renteinntekter

Netto renteinntekter har økt med kr 7,4 mill kroner fra 2023, og utgjorde 125,6 mill. kroner mot 118,3 mill kroner i 2023. God utlånsvekst og effekt av tidligere renteendringer er årsaken til økningen.

Rentenettoen ble 2,10 %, som er en nedgang fra 2,15 % i 2023. Hovedårsaken til denne reduksjonen ligger i at banken har økt sine rentekostnader i forbindelse med opptak av ansvarlig lån desember 2023, samt noen løpende justeringer av sine innskudds- og utlånsrenter i 2024 som følge av sterk konkurranse fra andre banker i markedsområdet. Banken har i 2024 hatt bra utlånsvekst hvor hovedtyngden av veksten har kommet innen gode boliglån.

Andre inntekter

Banken har mottatt utbytte på kr 2,7 mill. kroner i 2024. Det er en nedgang på 0,8 mill. kroner fra 2023. De største bidragsyterne her er Verd Boligkreditt med kr 1.370.500 og Frende Holding AS med kr 981.000.

Provisjons- og gebyrinntektene ble 41,7 mill. kroner for 2024. Dette er en økning med 8,3 mill. kroner fra 2023 eller 24,9%.

Hovedårsaken til økningen ligger i bankens økte formidlingsprovisjoner på lån formidlet til Boligkreditt selskapene. Banken mottok samlet 20,0 millioner kroner fra Eika Boligkreditt AS og Verd Boligkreditt AS. Provisjonsinntekter fra forsikrings salg endte på 5,95 mill. kroner, hvorav 5,23 mill. kroner fra skadeforsikring og 0,72 mill. kroner fra personforsikring. Provisjons- og gebyrkostnadene ble 4,7 mill. kroner i 2024.

Verdipapirer / valuta

Banken har hatt en tilfredsstillende avkastning på sine investeringer i pengemarkedet med en avkastning på kr. 8,19 mill. kroner. Det er en økning fra i fjor med 3,15 mill. kroner. Avkastningen kommer fra bankens rentefond, samt oppskrivning av verdien på investeringer i flere selskaper banken har eierandeler i. Banken har bokført en gevinst på sin

obligasjonsportefølje med 1,19 millioner kroner. Inkludert valutagevinst på 1,02 millioner kroner, ble det bokført totalt en gevinst på 8,19 millioner kroner på bankens verdipapir- og valutaportefølje i 2024.

Verdipapirmarkedet i Norge har hatt en god utvikling i 2024 – aksjemarkedet steg med 9,06%.

Lønn og andre personalkostnader.

Kostnaden på lønn og andre personalkostnader ble totalt 45,6 mill. kroner for 2024. Dette er en økning med 3,1 mill. kroner i forhold til 2023 eller 7,3%. Årsaken til økningen skyldes et godt lønnsoppgjør, samt sterk inflasjon.

Andre driftskostnader

Andre driftskostnader utgjorde 38,7 mill. kroner for 2024. Dette er en økning med 5,4 mill. kroner eller 16,4 % i forhold til 2023. De største kostnadene her er datakostnader til SDC på 13,4 mill. kroner. Dette er en økning på 15,5% fra 2023 og inkluderer en sterk DKK kurs. Kostnader til LOKALBANK Alliansen ble på totalt 7,0 millioner kroner som er en økning av alliansekostnader med 1,9 millioner fra 2023.

Avskrivninger

Banken har bokført 4,1 mill. kroner i avskrivninger for 2024. Dette en nedgang med kr 0,2 mill. kroner i forhold til 2023. Banken har totalt aktivert investeringer på 1,6 mill. kroner i 2024.

Tap på utlån og garantier

Lån og garantier er gjennomgått og vurdert i samsvar med gjeldende regler. Netto tap på utlån og garantier er bokført til 12,23 mill. kroner for 2024. Dette er 4,36 mill. kroner i økning sammenlignet med 2023. Av årets avsetning er 0,6 mill. kroner tilbakeført på tidligere avsetninger til tap beregnet i steg 1. Det er gjort avsetninger til tap på 5,2 mill. kroner i steg 2, og avsetninger til tap på 8,9 mill. kroner i steg 3. Det er foretatt 0,11 mill. kroner i konstateringer av tap og 0,28 mill. kroner har inngått på tidligere konstaterte tap.

Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager er kr 53,686 millioner og er en oppgang fra kr. 11.000 kroner fra 2023

Disponering av overskudd

Bankens utvidede resultat for 2024 viser et overskudd etter skatt på 53,2 mill. kroner. Her er resultatet inkludert nedskrivninger på våre finansielle eiendeler til virkelige verdi over utvidet resultat (OCI) med 3,52 mill. kroner. Disse nedskrivningene skyldes i hovedsak nedskrivning av våre aksjer i Eika Boligkreditt AS med 3,6 mill. kroner, samt mindre verdiendringer på bankens utlån og verdipapirportefølje.

Bankens ordinære resultat før skatt ble 73,1 mill. kroner for regnskapsåret 2024 mot 68,0 mill. kroner i 2023. Årets skattekostnad utgjør 16,4 mill. kroner, og årets ordinære resultat etter skatt er 56,7 mill. kroner.

Det er foreslått å dele ut utbytte på kr. 7,0 pr. egenkapitalbevis for inntektsåret 2024. Samlet utbytte til eierne av egenkapitalbevis blir 7,35 mill. kroner. Andel tilbakeholdt overskudd som tillegges utjevningsfondet er 1,62 mill. kroner, mens 0,67 mill. kroner er belastet fond for urealiserte gevinster. Sparebankens grunnfond blir i 2024 tilført 38,93 mill. kroner, mens 1,70 mill. kroner blir avsatt til utdeling av gaver og til bankens gavefond.

Årets resultat på kr 53.170.581 foreslås disponert slik:

+ fond for urealiserte gevinster	671.872
- renter fondsobligasjon	4.238.361
- gaver	700.000
- overføres gavefond	1.000.000
- utbytte	7.350.000
- utjevningsfond	1.624.350
- overføres sparebankens fond	38.929.742

Resultatet utgjør 0,95% av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Kostnadsprosenten ble 50,89%. Avkastning på egenkapitalen ble 8,54%.

Kapitaldekning – soliditet

Banken ble i 2018 en egenkapitalbevisbank med eierkapital som andel av sin kapitalstruktur. Eierandelskapitalen inngår i bankens egenkapital.

Samlet har banken utstedt 1.050.000 egenkapitalbevis og har 105 mill. kroner i eierandelskapital ved utgangen av 2024.

Egenkapitalen var 31.12.24, 754,8 mill. kroner mot 713,9 mill. kroner 31.12.2023. Avsatt utbytte på 7,35 mill. kroner er hensyntatt i bankens opptjente egenkapital pr. 31.12.2024.

Ved utgangen av året var netto ansvarlig kapital 688,7 mill. kroner, og med et beregningsgrunnlag på 2.879,8 mill. kroner ble kapitaldekningen ved utgangen av året 23,92%. Kjernekapitaldekningen utgjør 20,79% og ren kjernekapital utgjør 19,05%. Tilsvarende tall for kapitaldekning i 2023 var 22,87%, 19,58% og 17,75%.

Uvektet kjernekapital (LR) er beregnet til 9,64% pr. 31.12.2024 mot 9,25% i 2023.

Bankens forholdsmessige konsolidering av selskaper i samarbeidende gruppe, inklusive Brage Finans AS, Verd Boligkreditt AS og Eika Boligkreditt AS, utgjør 22,55% (21,42%), 19,60% (18,52%) og 17,83% (16,82%). LR konsolidert er beregnet til 8,29% (7,81%).

BALANSEN

Forvaltningskapital

Forvaltningskapitalen var pr 31.12.24 ble 6.118 mill. kroner. Dette er en økning med 315,3 mill. kroner eller 5,4% (9,0%) det siste året. Økningen skyldes primært utlånsvekst.

Forretningskapital

Medregnet lån formidlet til Verd Boligkreditt og Eika Boligkreditt så har banken en total forretningskapital på 8.611 mill. kroner ved årsslutt. Dette er en økning med 323 millioner kroner eller 3,9% (7,8%).

Utlån til kunder

Brutto utlån til kunder utgjør 5.048 mill. kroner 31.12.2024 mot 4.825 mill. kroner i 2023. Banken har hatt god utlånsvekst i 2024 med 223,7 mill. kroner eller 4,6% (10,3%).

Utlånsvekst inklusive overføringer til Verd Boligkreditt og Eika Boligkreditt AS ble 231,8 (569,3) mill. kroner, tilsvarende 3,2% (8,4%) i 2024. Samlet utlånsportefølje formidlet til Verd Boligkreditt og Eika Boligkreditt AS utgjør pr. samme tidspunkt 2.493 (2.485) mill. kroner

Bankens samlede utlånsportefølje inkl. boligkreditt er på 7.541 (7.309) mill. kroner. Andel utlån i boligkredittselskapene er nå 37,4% (38,1%) av totale PM-utlån.

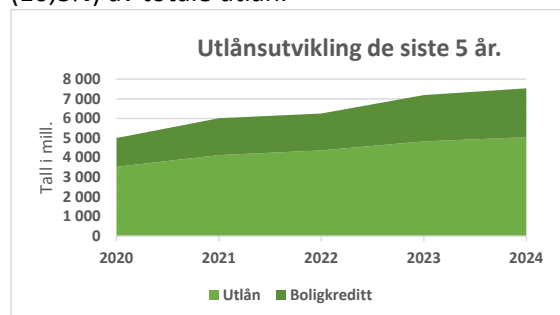
Banken har overført 1.688,7 millioner kroner til Verd Boligkreditt ved utgangen av 2024. Det er andre året banken overfører lån til Verd Boligkreditt, bankens samarbeidspartner innen boligkreditt for personlån fra 2022.

I Eika Boligkreditt er utlånsporteføljen redusert med 370,6 millioner kroner eller - 31,5% (24,3%). Bakgrunn for reduksjonen skyldes nedtrapping av låneporteføljen som følge av overgang til nytt boligkredittselskap – Verd Boligkreditt AS.

Veksten på PM vært 2,3% (8,1%), mens veksten på BM har vært 10,6% (11,0%) av egen portefølje inkl. boligkreditt. Volummessig har det meste av utlånsveksten kommet på PM.

Av total utlånsvekst på 3,2% (10,3%) på egen bok utgjør PM 2,3% (8,5%) og BM 0,9% (1,8%). BM andelen er økt til 17,2% (16,3%). Inkluderer vi utlånsvekst i boligkreditt utgjør vekst på PM-lån hele 64,1 % (86,3%) av total

utlånsvekst og BM andelen utgjør 35,9% (10,8%) av totale utlån.

Den gjennomsnittlige effektive utlånsrenten pr. 31.12.2024 til kunder, inklusive kreditt- og provisjonsinntekter var 6,25%, en økning fra 5,47% i 2023.

Tapsnedskrivninger

Totale tapsnedskrivninger utgjorde 35,7 mill. kroner pr. 31.12.2024 mot 22,1 mill. kroner i 2023. Individuelle nedskrivninger er økt med 8,9 mill. kroner. De økte nedskrivningene knytter seg i vesentlig grad til et enkelt engasjement.

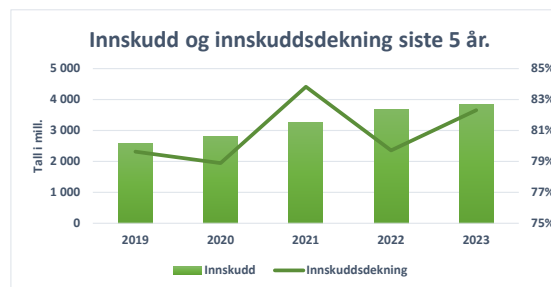
Banken har for øvrig hatt god drift, god utlånsvekst og mottatt godt utbytte på sine finansielle verdipapirer i 2024.

Garantier

Det samlede garantiansvaret ved utgangen av 2024 er 26,4 mill. kroner mot 30,9 mill. kroner ved forrige årsskifte. Inkludert i dette er bankens garantiansvar mot Eika Boligkreditt på 8,0 mill. kroner mot 11,7 mill. kroner ved utgangen av 2023.

Innskudd fra kunder

Totale innskudd fra kunder er nå 4.155,6 mill. kroner mot 3.845,6 mill. kroner i 2023. Det tilsvarer en økning i innskudd på 310,0 mill. kroner eller 8,1%. Innskuddsveksten i 2023 var 4,9%.

Innskuddsdekningen ved utgangen av 2024 er 82,3% mot 79,7% i 2023. Inkluderes utlånene formidlet til boligkreditt er innskuddsdekningen 55,1% (52,6%).

Den gjennomsnittlige innskuddsrenten til kunder var 3,60% ved utgangen av året mot 2,74% i 2023.

Liquidity coverage ratio (LCR)

Bankens LCR utgjør 291% og tilfredsstillende myndighetenes krav pr. 31.12.2024. Ved utgangen av 2023 var LCR beregnet til 318%.

Net stable funding ratio (NSFR)

Bankens NSFR utgjør 130% og tilfredsstillende myndighetenes krav pr. 31.12.2024. Ved utgangen av 2023 var NSFR beregnet til 130%.

Kontantstrømoppstilling

Banken har en positiv netto kontantstrøm fra driften på 129,4 mill. kroner i 2024, mens denne var negativ med 186,4 mill. kroner i 2023. En svakere utlånsvekst og sterkere innskuddsvekst er årsaken til denne endringen. Banken har en negativ kontantstrøm fra finansiering med 112,5 mill. kroner, mens kontantstrømmen fra investeringer i varige driftsmidler er positiv med 30,4 mill. kroner.

Banken har økt sin totale likviditetsbeholdning fra 476,5 mill. kroner til 523,8 mill. kroner gjennom 2024.

ORGANISASJON, ARBEIDSMILJØ, LIKESTILLING OG DISKRIMINERING

Organisasjon

Ved utgangen av 2024 hadde banken 38 ansatte hvorav 5 på deltid. Samlede årsverk for året utgjør 37,5 årsverk.

Sykefraværet i årets løp utgjorde 6,7% av totale dagsverk, mot 6,2% i 2023. Av bankens sykefravær ut 5,0% langtidssykefravær.

Helse, miljø og sikkerhet

Drangedal Sparebank har som mål å være en attraktiv arbeidsplass for kompetente, motiverte og resultatorienterte medarbeidere.

Grunnlag for bankens virksomhet er krav til redelighet og forretningsmoral, og ansatte forventes å ha integritet og holdninger i samsvar med bankens etiske retningslinjer.

Samarbeidet med de ansatte og arbeidsmiljøet som helhet må betegnes som godt og det er jobbet godt med arbeidsmiljøtiltak gjennom 2024. Tilbakemeldingene fra de ansatte på medarbeiderundersøkelse gir støtte til at arbeidsmiljøet er bra.

Banken har fortsatt avtale med Vestmar Bedriftshelsetjeneste, har godt samarbeid med dem og rutinene knyttet til HMS er gjennomgått.

Bankens verneombud har fokus på fysiske arbeidsforhold, følger årlig opp avdelingskontorene og avlegger rapport.

I 2024 er det etablert AMU i banken.

Bankens sikkerhetsutstyr blir jevnlig testet og sikkerhetsrutiner gjennomgått. De fysiske arbeidsforholdene anses å være gode, både hva angår utstyr og lokaliteter.

Det har ikke vært personskader eller materielle skader i løpet av året.

Likestilling

Det er bankens holdning at ansatte, uavhengig av kjønn, skal behandles likt og gis like muligheter til utvikling. Bankens følger regelverket i finansforetaksloven med henvisning til allmennaksjeloven vedrørende valg av tillitsvalgte til forstanderskapet med komiteer og styret. Banken arbeider aktivt og målrettet for likestilling ved rekruttering, både internt og eksternt. Det prioriteres personlige kvalifikasjoner fremfor kjønn. Det kjønn som eventuelt er underrepresentert vil i større grad bli oppfordret til å søke stillinger i de stillingskategorier hvor det er særskilt lav andel.

Bankens forstanderskap hadde ved årsskiftet en kvinneandel på 50%. Av styrets 4 eksterne styremedlemmer er 2 kvinner. Bankens ledergruppe består ved utgangen av 2024 av 2 kvinner og 5 menn. Blant alle ansatte i hele banken er andel kvinner 63,2 %.

Diskriminering

Banken har som målsetting å arbeide for å rekruttere og beholde arbeidstakere med varig eller midlertidig redusert funksjonsevne. For arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne foretas det individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver.

Banken arbeider aktivt for å fremme likestilling, sikre muligheter og rettigheter og derved hindre diskriminering blant selskapets medarbeidere. Vi mener at det ikke gjøres forskjell på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion eller livssyn.

Banken har et ansettelsesutvalg som har ansvar for rekruttering og rekrutteringsprosessene skal sikre kvalitet og likebehandling. Banken ønsker på den måten å oppfylle diskrimineringslovens intensjoner og formål så langt banken kan påvirke dette.

BÆREKRAFT, SAMFUNNSANSVAR, ETISKE RETNINGSLINJER OG TILTAK MOT KORRUPSJON, HVITVASKING OG TERRORFINANSIERING.

Både globalt og nasjonalt er bærekraft høyt på agendaen, og bærekrafts utfordringene blir stadig mer komplekse. Banken har som del av finansnæringen stor påvirkningskraft på samfunnets grønne omstilling, gjennom allokering av ressurser og styring av finansielle midler. Banken anerkjenner denne viktige rollen, og ser på bærekraft som både en finansiell risiko og en forretningsmulighet. Vi må oppfylle nåværende og kommende lovkrav og forventninger, og parallelt med dette være fremoverlente og åpne for nye tilpasninger som kan gi økt konkurransekraft – både på kort og lang sikt.

For banken er ikke bærekraft bare en ansvarsfølelse, men også en del av vår identitet og kjernevirksomhet. Sparebankmodellen er i kraft av seg selv et viktig bidrag til en bærekraftig samfunnsutvikling. Som en betrodd sparebank i lokalsamfunnet har banken vesentlig påvirkningskraft, både gjennom drift og prosjekter vi engasjerer oss i. Dette er bidrag som kommer både privatpersoner, næringsliv og samfunnet for øvrig til gode.

Miljøfyrtårn

For å være den beste støttespilleren for våre kunder og interessenter, mener vi at det er viktig å starte med oss selv og ta ansvar for vår egen praksis. Vi har derfor valgt å tilknytte oss Miljøfyrtårn, og publiserer årlig våre rapporteringer. Drangedal Sparebank har i løpet av 2024 blitt re sertifisert som Miljøfyrtårn. Prosessen innebærer grundig dokumentasjon på forhold knyttet til virksomhetsstyring, arbeidsmiljø, innkjøp, kredittarbeid, ressursbruk, sirkulærøkonomi, klimagassutslipp og verdikjede. Miljøfyrtårn er anerkjent av EU, som vil si at ordningen har standard og kvalitet på linje med internasjonale merkeordninger. Det er viktig for banken å være Miljøfyrtårnsertifisert,

ettersom dette er et tydelig kvalitetsstempel på arbeidet som gjøres innen klima, miljø og arbeidsmiljø. I det store bildet bidrar det til at vi reduserer miljøbelastningen og øker konkurransekraften. Et viktig mål for banken videre er å jobbe mer aktivt med Miljøfyrtårn gjennom hele året.

Åpenhetsloven

Dette er en ny lov som ble vedtatt av Stortinget, gjeldende fra 1. juli 2022. Lovens intensjon er å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og tjenester.

Banken stiller strenge krav til seg selv og forbindelser i verdikjeden. Rapportering på Åpenhetsloven er en viktig del at dette arbeidet. Banken aksepterer ingen brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, verken i egen virksomhet eller hos våre samarbeidspartnere. Vi jobber kontinuerlig for å forbedre metoder for leverandøroppfølging, og ønsker å gjøre arbeidet mer risikobasert, slik at rapporteringen kan bli så treffsikker og pålitelig som mulig. Banken publiserte i juni sine aktsomhetsvurderinger knyttet til leverandører og samarbeidspartnere. Det er ikke registrert noen vesentlige brudd gjennom kartleggingen i 2024, og vi har gjennom arbeidet med Åpenhetsloven god kontroll på vår leverandørkjede. Du finner mer informasjon på vår hjemmeside.

Dobbelt vesentlighetsanalyse

Det regulatoriske landskapet er i sterk endring, og en viktig prioritet for banken er å gjøre riktige risikovurderinger og beslutninger for å imøtekomme lovkrav og forventninger. EUs rapporteringsdirektiv (CSRD), som ble vedtatt i norsk lov i november 2024, setter en tydelig ramme og spesifikke krav til kommende bærekraftsrapportering. Banken har i 2024 kartlagt hvordan dette treffer vår virksomhet, og har som et første steg gjennomført en dobbel vesentlighetsanalyse, i prosess sammen med de andre bankene i

Lokalbanksamarbeidet. Analysen inkluderer både finansiell vesentlighet og påvirkningsvesentlighet, og peker ut hvilke områder som er viktige for banken å rapportere på. Analysen skal forbedres årlig, og vil være et fundament for arbeidet som gjøres innen ESG i banken. Bankens styre og ledelse skal i større grad involveres i denne prosessen fremover.

Bærekraft

Bærekraft er et dynamisk fagområde med stor endringsfrekvens, noe som gir behov for løpende kompetanseutvikling. Bankens ansatte har i 2024 gjennomført bærekraftskurs via KAN-finans. Banken har en positiv innstilling til ansattes initiativ til å øke egen kompetanse på fagområdet, og å ta i bruk relevante verktøy for å gjøre rådgivning og kundedialog relevant. Vi anser kompetanseheving som avgjørende for å kunne identifisere og forstå risiko på bankens vegne, men også for å kunne være en god sparringspartner i møte med våre kunder.

Bærekraft er ikke en isolert innsats, men heller en tverrfaglig øvelse som berører alle aspekter av vår virksomhet. Banken ser derfor behov for mer tverrfaglig samarbeid, både internt og eksternt. Eksternt i form av samarbeid med relevante samfunnsaktører, og internt i form av samarbeid med andre forretningsområder i banken. Banken deltar i et faglig nettverk sammen med andre banker i Lokalbanksamarbeidet, der vi jobber for å styrke vår konkurransekraft, dele ressurser og bygge kompetanse. På denne arenaen har banken både initiert og vært delaktig i en rekke tiltak, blant annet for å kunne møte framtidige myndighetskrav og for å sikre at vi er en best mulig sparringspartner for våre kunder i overgangen til lavutslippssamfunnet.

Fusjonen mellom LOKALBANK og DSS har tilført flere ressurser i Lokalbanksamarbeidets bærekraftsnettverk. Der er det satt ned arbeidsgrupper som skal jobbe dedikert med fire definerte forbedringsområder. Områdene er: 1) Datafangst og rapportering, 2)

Kompetanseheving og strategi, 3) Marked og grønne produkter, og 4) Åpenhetsloven og leverandøroppfølging. Banken anser gode datakilder og høy datakvalitet som et spesielt viktig fokusområde fremover. Dette vil være avgjørende for å kunne gi en nøyaktig og meningsfull fremstilling av både egne og kunders fotavtrykk, og for å kunne iverksette tiltak rettet mot dette.

Klimarisiko

I tillegg utgjør klimarisiko en stadig større del av bankens totale risikobilde, og blir følgelig et viktig område fremover å prioritere. Klimaendringer påvirker banken direkte, men også indirekte gjennom eksponeringer til både private husholdninger og næringsliv. Klimarisiko må i større grad integreres i bankens risikovurderinger og kredittprosesser. Klimarisiko rapporteres i henhold til Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) og banken har utarbeidet en egen TCFD-rapport i 2024

I 2024 har Drangedal Sparebank fornyet sin bærekrafts policy og den reviderte policyen ble vedtatt av styret i juni. Banken ønsker å fortsette sitt engasjement for bærekraft ved å integrere FNs bærekraftsmål i hele bankens virksomhet. Vår tilnærming er helhetlig, og vi har valgt ut flere prioriterte bærekrafts mål som vi aktivt jobber mot.

Prioriterte Bærekraftsmål

Bærekraftsmål 8. Banken skal fremme varig, inkluderende og bærekraftig vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle. Banken vil gjennom ansvarlig vekst sørge for trygge, lokale arbeidsplasser med gode arbeidsforhold.

Bærekraftsmål nummer 10. Banken skal bidra til mindre ulikheter. Banken vil gjennom sitt virke bidra til å redusere ulikheter ved å gi tilgang kredittåtgivning, lån, forsikringsrådgivning og kompetanseoverføring.

Bærekraftsmål nummer 11. Banken skal gjennom sitt engasjement utvikle lokalsamfunnet. Dette skal gjøres gjennom tilgang til eksempelvis grønn/bærekraftig kredittgivning/lån, risikokapital, sponsorat og utdeling av gaver.

Bærekraftsmål nummer 12. Banken skal bidra til bærekraftig forbruk- og produksjonsmønstre. Banken skal være sertifisert som miljøfyrtårn og i tillegg til enhver tid ha fokus på å sin redusere samlede ressursbruk.

Bærekraftsmål nummer 13. Banken har som mål å redusere sine utslipp i størst mulig grad. Banken vil gjennom kredittåtgivning påvirke kunder til å redusere utslipp, samt bidra til økt fokus og kunnskap på området gjennom lokale engasjement.

Langsiktige Ambisjoner og Handlingsregler

Drangedal Sparebank har utarbeidet handlingsregler for å ivareta sitt samfunnsansvar og bidra til oppfyllelse av FNs bærekraftsmål.

Med disse prioriteringene og tiltakene ønsker vi å forme en bærekraftig fremtid for bankvirksomheten vår, sammen med våre kunder, ansatte og andre samarbeidspartnere.

HVITVASKING OG TERRORFINANSIERING

Banken jobber aktivt med risikovurdering av ulike kunder og produkter, løpende transaksjonsovervåkning og rapportering. Banken har investert i betydelig kapasitet til dette arbeidet som har økt betydelig i omfang de senere årene, som følge av økt antall kunder. Banken jobber kontinuerlig med å forebygge økonomisk kriminalitet i tråd med vår policy og andre retningslinjer. Myndighetskrav og økende kompleksitet krever økt kompetanse og økt ressursbruk på dette området. Banken samarbeider tett med øvrige banker i LOKALBANK for å utvikle og forbedre arbeidet innenfor antihvitvask og terrorfinansiering.

RISIKO OG KAPITALSTYRING

Risiko- og kapitalstyring i Drangedal Sparebank skal støtte opp under bankens strategiske utvikling og måloppnåelse og danne grunnlaget for god virksomhetsstyring. Videre skal den bidra til å sikre finansiell stabilitet og en akseptabel formuesforvaltning. Bankens risikostyring skal ha et helhets perspektiv, tilpasset størrelse og kompleksitet. Bankens overordnede risikoprofil skal lav til moderat.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring er rammeverket basert på følgende elementer:

- strategier og retningslinjer
- organisering
- rapportering og oppfølging
- internkontroll og compliance (etterlevelse)

Organisering og ansvar

Ansvar og gjennomføring av bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelsen og operative enheter.

Styret har det overordnede ansvaret for bankens risikostyring. Styret skal beslutte bankens risikoprofil og vedta rammer og overordnede retningslinjer for risikostyringen.

Administrerende banksjef har ansvaret for å operasjonalisere styrets målsettinger og retningslinjer, og sammen med bankens ledergruppe vedlikeholde og utvikle rammeverket for risikostyringen. Rammeverket består av metoder, prosesser, konkrete retningslinjer og rutiner som er innført for å utføre aktivitetene i risikostyringen. Administrerende banksjef skal sørge for at det utarbeides rapporter som gir styret grunnlag for å vurdere om risikoen ligger innenfor godkjent risikoprofil.

Risikokontrollfunksjonen kontrollerer etterlevelsen av styrets beslutninger og utarbeider faste risikorapporter til ledelsen og styret. Risikostyring er en del av bankens løpende internkontrollprosess.

Compliancefunksjonen identifiserer og vurderer overholdelse av lover, forskrifter, bransjestandarder og annet regelverk, samt utarbeider rapporter til ledelsen og styret.

Alle ledere i Drangedal Sparebank har ansvar for å styre risiko og sikre god kontroll innenfor eget ansvarsområde i tråd med bankens vedtatte risikoprofil. For å sikre god økonomisk og administrativ styring, skal den enkelte leder ha nødvendig kunnskap om vesentlige risikoforhold i banken og innenfor eget ansvarsområde.

For de største risikogruppene er det utarbeidet egne retningslinjer som gir mer detaljerte beskrivelser av risikoen og hvordan banken skal opptre for å redusere risikoen. Det rapporteres periodisk til ledelsen og styret innenfor de ulike risikogruppene.

Sentralt i bankens risikostyring er vurderingen av bankens total kapitalbehov (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Prosess). I denne prosessen foretas det vurderinger av de risikoene banken er eksponert for, samt en tilhørende vurdering av styring og kontroll. Basert på disse vurderingene foretas det en beregning av kapitalbehovet for å dekke disse risikoene. Dette oppsummeres minst en gang i året i bankens ICAAP-dokument.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som faren for tap som oppstår som følge av at låntakere ikke har evne eller vilje til å betjene sine forpliktelser overfor banken. Kredittrisikoen i bankens utlånsportefølje representerer den største risikoen i Drangedal Sparebank

Den overordnede kredittstrategien fastsetter at banken skal ha en lav til moderat risikoprofil.

Kredittrisikoen styres gjennom rammeverket for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyling. Bankens styre følger løpende opp utlånsporteføljen med det formål å kunne foreta justeringer av bankens

retningslinjer for kredittpolicy for å begrense risikoen i porteføljen.

Det legges vekt på løpende tilpasning av mål og rammer for god styring av kredittrisiko.

Bankens bevilgningsreglement og fullmakter er basert på risiko knyttet til sannsynligheten for mislighold og sikkerhetsdekning. Fullmaktstrukturen bygger på rådgiverens kompetanse og risikoklassifisering av kunden.

Banken benytter et risikoklassifiseringssystem for å overvåke kredittrisiko i nærings- og personkundeporteføljen. Systemet er basert på en modell som beregner kundens sannsynlighet for mislighold (PD) de kommende 12 måneder. All kunder med kreditteksponering risiko klassifiseres. Risikoklassen oppdateres månedlig med interne data og eksterne data for bedriftskunder. For privatkunder oppdateres risikoklassen med eksterne data ved innhenting av ny kredittvurdering. Risikoklassifiseringen benyttes i banken til å beslutningsstøtte på enkeltkunder og til overvåkning og rapportering på porteføljnivå. Banken deler engasjementene inn i 11 risikoklasser med bakgrunn i kundens PD. I tillegg har banken risikoklasser for misligholdte og tapsutsatte engasjement.

Beregningen av komponentene som inngår i utregningen av forventet tap (ECL) utføres av ulike aktører. LOKALBANK har utkontraktert utvikling og drift av PD-modellene til Bankens systemleverandør Skandinavisk Data Center (SDC) og Experian. Experian utvikler og vedlikeholder den generiske PD-modellen, mens det benyttes en atferdsmodell utviklet av SDC. LGD og EAD-modellene er utviklet av SDC.

SDC har videreutviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte.

Banken risikopriser nærings- og personkundeengasjement utfra risikoklasse, betjeningsevne og sikkerhetsdekning.

Banken har startet å vurdere klima- og bærekraftsrisiko i sin kredittvurdering av næringslivskunder. Klimaendringer og andre tema knyttet til bærekraft kan gi opphav til risiko for banken og bankens kunder.

Gjennom å avdekke, forstå og styre klima- og bærekraftsrisiko kan banken styre risiko og bidra til risikoforståelse og utvikling av bærekraftig adferd hos kundene.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap på poster i og utenfor balansen som følge av svingninger i observerbare markedsvariabler som renter, valuta og verdipapir. Markedsrisiko oppstår i hovedsak fra bankens investeringer i aksjer, fond og egenkapitalbevis, plasseringer i sertifikater og obligasjoner, samt kjøp og salg av rentederivater. Hensikten med bankens eksponering i markedsrisiko er i hovedsak å tilfredsstille likviditetskrav og bidra til bankens inn- og utlånsaktivitet. Overskuddslikviditet skal bidra til akseptabel avkastning uten at banken utsettes for risiko som truer dens eksistens på kort eller lang sikt. Som følge av alliansetilknytning utsettes bankens også for markedsrisiko gjennom plassering i strategiske eierposter. Bankens markedsrisikoprofil skal være lav.

Markedsrisikoen måles og overvåkes på bakgrunn av rammer fastsatt av styret. Banken benytter ulike porteføljesystemer for å måle markedsrisikoen mot de fastsatte rammene. Rammene revideres årlig, og fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser.

Overvåkning av utviklingen i etablerte risikomål skjer løpende både på konsolidert basis og for delporteføljer. Bankens prosedyrer skal sikre konsistens mellom styrets markedsrisikotoleranse og rammenivået. Bankens markedsrisiko rapporteres periodisk til ledelsen og styret.

Markedsrisiko består av renterisiko, kursrisiko, valutarisiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko.

Banken har kategorisert sine anleggsaksjer i finansielle eiendeler til virkelig verdi over OCI.

Drangedal Sparebank har i 2024 netto kjøpt aksjer i Brage Finans AS for kr. 1,6 millioner og eier ved utgangen av året 478 151 aksjer i selskapet som er bokført til kr 15,0 millioner kroner.

Banken har også kjøpt seg opp i Frende Holding AS med 5.790 aksjer og eier nå 50.761 aksjer i selskapet. Aksjeposten i Frende Holding AS er bokført til en verdi av kr. 30,6 millioner kroner.

Banken er eier og benytter Verd Boligkreditt AS for å overføre boliglån. I avtalen med Verd Boligkreditt AS er det avtalt at banken går inn med eierkapital og i 2024 har banken gått inn med 9,3 millioner kroner i Verd Boligkreditt. Banken har samlet bokførte verdier i Verd Boligkreditt på 90,7 millioner kroner.

Banken har solgt seg netto ned i Eika Boligkreditt med 34,1 millioner kroner. I tillegg er våre aksjer i Eika Boligkreditt skrevet ned med 3,63 mill. kroner i 2024. Denne nedskrivningen er basert på verdier oppgitt av Eika Boligkreditt. Banken har samlet bokførte verdier i Eika Boligkreditt på 60,4 millioner kroner.

Regnskapet viser totalt nedskrivninger på bokførte verdier på 3,47 mill. kroner på utvidet resultat og utvidet resultat etter skatt blir 53,2 mill. kroner. For mer detaljer vises det til bankens noter.

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Ved overvåkning av renterisiko legger banken til grunn en gap-analyse som viser eksponering for renterelaterte finansielle instrumenter og produkter fordelt på ulike intervaller på

rentekurven, målt mot fastsatt ramme for netto renteeksponering. Banken har i hovedsak kort rentebinding på sine instrumenter, og har således lav risiko knyttet til endringer i rentekurven. Uro i kredittmarkedet påvirker imidlertid investorens marginkrav, og spreadutgang kan medføre betydelig kurstap på sertifikat- og obligasjonsporteføljen.

Slike urealiserte kurstap vil reverseres frem mot forfall dersom utsteder er betalingsdyktig.

Kursrisiko

Kursrisiko er risikoen for tap som følge av endringer i kursene på bankens beholdning av verdipapir. Bankens risikoeksponering mot denne formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene. Banken har svært lav eksponering mot aksjemarkedet.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i valutakursene. Ved overvåkning av valutarisiko måles bankens valutaposisjoner mot fastsatte rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i enkeltvaluta. Banken har svært lav valutaeksponering.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at banken ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser, erstatter uttrukne kundemidler eller finansierer økninger i eiendelene. Konsekvensen kan være vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, manglende evne til å møte forpliktelser eller vesentlig kostbar finansiering av eiendelene. Banken aksepterer lavt nivå på likviditetsrisiko.

Banken søker å minimere likviditetsrisikoen gjennom sin likviditetspolicy fastsatt av styret. Likviditetspolicyen skal sikre at likviditetsrisikoen til enhver tid er under kontroll og danner rammer for bankens

finansierings- og plasseringstiltak for alle virksomheter.

Ledergruppen er ansvarlig for å gjennomføre likviditetspolicyen og likviditetsstyringen som blant annet innebærer;

- Daglig overvåkning av den finansielle situasjonen, vurdere kjente, framtidige kontantstrømmer og rullerende prognoser for å sikre at forpliktelser kan innfris,
- Sikre refinansiering i god tid før forfall på gjeldsinstrumenter, eller ved utlån til kunder, gjennom bruk av kundeinnskudd, penge- og kapitalmarkedene, samt sentralbanken,
- Forvalte bankens rentebærende verdipapirportefølje som del av bankens likviditetsbeholdning
- Overvåke likviditet i balansen mot interne likviditetsmål og myndighetskrav
- Styre konsentrasjon og struktur på gjeldsforfall

Likviditetsrapportering til styret baseres i hovedsak på kjente, framtidige kontantstrømmålinger, rullerende prognoser på daglig, månedlig og årlig basis, interne rammer, stresstester og myndighetskrav.

Banken fordeler finansieringskilder på ulike motparter, finansielle gjeldsinstrumenter og løpetider.

Boligkredittfinansiering er en viktig finansieringskilde for bankene. Gjennom slike selskap finansierer bankene boliglån ved innlån med lengre gjennomsnittlig løpetid og til bedre betingelser enn bankenes egen pengemarkedsfinansiering. Vi har i dag organisert denne finansieringskilden gjennom vårt medeierskap i Verd Boligkreditt AS og Eika Boligkreditt AS.

Avtalen med Eika Boligkreditt AS er sagt opp og overført portefølje av boliglån vil over tid trappes ned etter avtalt plan. Bankene i

LOKALBANK samarbeidet har derfor inngått en avtale med Verd Boligkreditt AS om et samarbeid som gir bankene tilgang til OMF-finansiering (finansiering til bankene mot obligasjoner med fortrinnsrett) Se side 6.

Verd Boligkreditt AS er et felleseid boligkreditselskap med 18 eierbanker. Verd Boligkreditt er etablert for å tilby eierbankenes kunder finansiering av godt sikrede boliglån. Drangedal Sparebank er en av 18 eiere og andel eierskap i selskapet skal reflektere andel portefølje i Verd Boligkreditt. Selskapet overfører løpende provisjon til banken for overført portefølje til enhver tid. I tillegg overføres overskudd årlig til eierne.

Eika Boligkreditt AS (EBK) er et boligkreditselskap eid av de fleste av de bankene som eier Eika Gruppen. Eierskapet i EBK skal reflektere den andelen den enkelte eier har tilført den samlede utlånsporteføljen i EBK ved utgangen av foregående år.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap pga. utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller pga. eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter risiko innen personal, økonomi, IT-sikkerhet, fysisk sikkerhet, drift, juridisk sikkerhet, forvaltning, kontroll og daglig drift. I dette inngår risikoen for at banken kan bli påført tap eller kostnader som følge av:

- IT-systemer og organisasjon ikke kan behandle transaksjoner på korrekt og tidsriktig vis
- Manglende sikring av omdømme, eiendeler og ressurser mv.
- Bevisste handlinger fra egne ansatte og/eller utenforstående med sikte på å oppnå urettmessige fordeler
- Manglende sikring av kunders eiendeler eller uaktsomhet ved forvaltning av eiendeler på vegne av andre
- Systemtekniske og manuelle kontroller som ikke fungerer

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentlige av kostnader knyttet til kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet. Den operasjonelle risikoen vil blant annet kunne reduseres gjennom god kvalitetssikring og interne kontrollsystemer. Operasjonell risiko rapporteres periodisk til styret. Den operasjonelle risikoprofilen i Drangedal Sparebank skal være lav til moderat.

Banken har videreført sine forsikringer hos Lockton Companies AS gjennom LOKALBANK samarbeidet. Banken har tegnet styre- og ledelsesansvarforsikringer som innehar dekninger som gjelder for styremedlemmer og administrative ledere i banken. Forsikringen dekker ulike erstatningskrav, eventuelle påførte kostnader og flere typer dekninger av operasjonell karakter for styret og ledelse. Banken har i 2024 også tegnet Cyberforsikring i RiskPoint via LOKALBANK samarbeidet. Denne forsikringen dekker krisehåndtering/håndtering av hendelsen, dekning av it-utstyr, avbruddstap og bøter eller andre sanksjoner hvis lovlig adgang til å forsikre.

STRATEGISK RISIKO/FORRETNINGSRISIKO

Strategisk risiko/forretningsrisiko er basert på en skjønnsmessig vurdering av bankens risiko for tap eller bortfall av inntekter som følge av strategiske valg eller endrede rammebetingelser som ikke dekkes under de øvrige områdene.

Drangedal Sparebank foretar en løpende vurdering av risikofaktorer som spesielle forretningsområder, strategiske eierposter, kompetanse og omdømme. Dette innebærer en gjennomgang av endringer i rammebetingelser, herunder endret kundeferd og endringer i konkurransesituasjonen, krav fra offentlige myndigheter og krav til kompetanse og organisering.

KAPITALSTYRING

Drangedal Sparebank skal ha en lav risikoprofil der ingen enkelthendelser skal

kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad.

Bankens mål vedrørende kapitalforvaltning er å trygge fortsatt drift for å sikre egenkapitaleierne en god avkastning, samt å opprettholde en optimal kapitalstruktur for å redusere kapitalkostnadene.

Videre skal banken ha en tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgt risikoprofil og de til enhver tid gjeldende krav fra myndigheter og markedsaktører.

Det utarbeides årlig en kapitalplan for å sikre en langsiktig og effektiv kapitalstyring (ICAAP). Styret har ansvaret for å initiere ICAAP-prosessen og kapitalplanleggingen, og skal sette mål for et kapitalnivå som er tilpasset bankens risikoprofil og forretningsmessige rammebetingelser. ICAAP-prosessen er en integrert del av bankens smalede risikostyring. Gjennom ICAAP beregnes risikojustert kapital for alle risikoområder, og banken gjennomfører stresstesting for å identifisere forhold som kan påvirke risikobildet og kapitaldekningen i negativ retning. Risikojustert kapital angir hvor stort tap som kan oppstå under ekstreme forhold, og er en sentral størrelse i vurderingen av bankens behov for egenkapital for å drive virksomheten på en forsvarlig måte.

Styret har i 2024 hatt en målsetting om en konsolidert kapitaldekning på minimum 20,75%, en kjernekapitaldekning på 18,25% og en ren kjernekapitaldekning på 16,38%.

Konsolidert kapitaldekningen var ved utgangen av året 2024 utgjør 22,55%, konsolidert kjernekapitaldekningen 19,60% og konsolidert ren kjernekapital utgjør 17,83%

UTSIKTENE FOR DET KOMMENDE ÅR

Veksten i økonomien det kommende året antas å bli bedre enn det forrige året, det er forventninger til nedgang i rentekostnadene, et godt arbeidsmarked med et godt lønnsoppgjør, realøkning i kjøpekraften og lettelser for potensielle boligkjøpere. Aktiviteten i privat- og bedriftsmarkedet har gjennom 2024 fortsatt gått noe ned, og vi forventer at den vil ta seg opp gjennom året i 2025.

Banken er godt posisjonert i sine markedsområder ved inngangen til 2025. Soliditeten er tilfredsstillende, likviditets-situasjonen er god.

Bankens lønnsomhetsutvikling og soliditet gjør banken godt rustet til å opprettholde konkurransekraft i mange år fremover.

Det forventes at konkurransebildet i bankmarkedet vil være skjerpet også i det kommende året. Banken har potensiale for videre vekst i sitt markedsområde, spesielt godt potensiale har banken i Grenland. Banken har styrket sin kapasitet innen bedriftsmarkedet og påregner god tilgang på nye bankkunder innen både bedriftsmarkedet og personmarkedet i 2025 og i årene fremover. Styret vektlegger lønnsom vekst, samt en forsvarlig avkastning på egenkapitalen. Banken vil fortsatt jobbe aktivt for å hjelpe våre bankkunder med å etablere gode løsninger innen forsikring, sparing og pensjon hos våre nye produktleverandører. Inntektsutviklingen er god og forventes fortsatt å ha god utvikling.

Det årlige driftsresultatet forventes å bli godt for 2025.

STYRET TAKKER

I løpet av 2024 har bankens styre og administrasjon jobbet godt med betydelig aktivitet i Lokalbanksamarbeidet. Det vært godt samarbeid med LB Selskapet og de 15 andre bankene i samarbeidet.

Arbeidet i styret har i hovedsak vært å følge opp interne kontrollrutiner, rapportering, strategi- og markedsplaner og organisasjonsplaner.

Styret er opptatt av at banken har bærekraftig økonomisk utvikling for å styrke sin posisjon som selvstendig lokal sparebank. Banken er tydelige på å tilby lokal rådgivning fra lokale kontor med lokale rådgivere, samtidig som banken i stor grad tilbyr alt av tilgjengelige digitale produkter og tjenester for kunder.

Banken skal oppfattes som den foretrukne i sitt markedsområde når det gjelder

kundeopplevelse, uavhengig på hvilken måte du er i kontakt med banken. Styret er opptatt av å utvikle bankens soliditet og ivareta høy aktivitet ved kontorene.

Styret samarbeider meget godt, og det er stor enighet om de fremtidige veivalg for banken.

Styret mener Drangedal Sparebank står godt rustet som en fremtidsrettet og konkurransedyktig sparebank i sine markedsområder.

Styret takker kunder og forretningsforbindelser for godt samarbeid gjennom året. Styret retter en spesiell takk til bankens medarbeidere som gjennom betydelig innsats og omstillingsevne har bidratt til at kunder har hatt en god opplevelse av banken i et spesielt år og til bankens gode resultat.

Drangedal 28. februar 2025.

Arne Lunde
Styrets leder

Jan Gunnar Tors
Styrets nestleder

Anne Britt Kåsa
Styremedlem

Birgitte Marie Thomassen Garvik
Styremedlem

Gro Bente Bønningen
Ansattes representant

Kjell Nærum
Adm. banksjef

Resultatregnskap

Ordinært resultat (beløp i hele 1000 kr)	Noter	2024	2023
Renteinntekter fra eiendeler beregnet etter effektivrentemetoden		321 777	259 938
Renteinntekter fra øvrige eiendeler		22 182	14 515
Rentekostnader og lignende kostnader beregnet etter effektivrentemetoden		218 318	156 170
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	18	125 641	118 283
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		41 702	33 394
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		4 668	4 204
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		2 729	3 458
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter		8 192	5 039
Andre driftsinntekter		110	12
Netto andre driftsinntekter	20	48 064	37 700
Lønn og andre personalkostnader	21	45 606	42 471
Andre driftskostnader	22	38 703	33 264
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immaterielle eiendeler	32	4 097	4 341
Sum driftskostnader		88 406	80 076
Resultat før tap		85 299	75 907
Kreditttap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	11	12 226	7 863
Resultat før skatt		73 073	68 044
Skattekostnad	24	16 386	15 736
Resultat av ordinær drift etter skatt		56 687	52 308
Utvidet resultat (beløp i hele 1000 kr)			
Verdiendring på egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat		-3 473	-4 453
Skatt		0	0
Sum poster som ikke vil bli omklassifisert til ordinært resultat		-3 473	-4 453
Verdiendring på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat		-59	610
Skatt		-15	153
Sum poster som kan bli omklassifisert til ordinært resultat		-44	458
Sum utvidet resultat		-3 517	-3 995
Totalresultat		53 170	48 313
Totalresultat per egenkapitalbevis		9,2	8,7
Resultat av ordinær drift etter skatt per egenkapitalbevis		9,8	9,5

Disponering av ordinært resultat etter skatt (årsresultatet)

Renter på fondsobligasjoner	4 238	3 744
Overført til fond for urealiserte gevinster (FUG)	-672	-3 397
Utbytte på egenkapitalbevis	7 350	7 350
Overført til utjevningsfond	1 624	1 751
Overført til grunnfond (sparebankens fond)	38 930	37 265
Avsatt til gaver til allmenntilretteleggelse	1 700	1 600
Sum disponeringer	53 170	48 313

Balanse - Eiendeler

(beløp i hele 1000 kr)

	Noter	2024	2023
Kontanter og kontantekvivalenter (fordringer på sentralbanker)		86 560	83 276
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner til amortisert kost		437 283	393 233
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi	6-11	3 695 763	3 654 884
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	6-11	1 316 790	1 147 540
Rentebærende verdipapirer	27	255 463	193 907
Finansielle derivater	30	182	182
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	28, 29	272 500	288 622
Eierinteresser i datterselskaper	31	19 959	11 859
Immaterielle eiendeler		-	838
Varige driftsmidler	32	12 909	13 627
Leieavtaler (lokaler)		10 206	10 216
Andre eiendeler	33	9 805	3 912
Anleggsmidler og avhendingsgrupper holdt for salg	33	300	300
Sum eiendeler		6 117 719	5 802 397

Balanse - Gjeld og egenkapital

(beløp i hele 1000 kr)

	Noter	2024	2023
Innlån fra kredittinstitusjoner	34	110 047	101 608
Innskudd fra kunder	35	4 155 617	3 845 561
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	36	962 851	1 006 267
Finansielle derivater	30	68	68
Annen gjeld	37	17 253	18 976
Betalbar skatt	24	16 321	15 358
Andre avsetninger		10 366	10 401
Ansvarlig lånekapital	36	90 390	90 233
Sum gjeld		5 362 913	5 088 473
Aksjekapital/Eierandelskapital	39	105 000	105 000
Fondsobligasjonskapital	38	50 000	50 000
Sum innskutt egenkapital		155 000	155 000
Fond for urealiserte gevinster		5 684	6 356
Sparebankens fond		565 285	526 355
Gavefond		7 225	6 225
Utjevningsfond		14 261	12 637
Annen egenkapital (avsatt utbytte)		7 350	7 350
Sum opptjent egenkapital		599 806	558 924
Sum egenkapital		754 806	713 924
Sum gjeld og egenkapital		6 117 719	5 802 397

Drangedal 28. februar 2025

Arne Lunde
Styrets leder

Jan Gunnar Tors
Styrets nestleder

Birgitte M. T. Garvik
Styremedlem

Anne Britt Kåsa
Styremedlem

Gro Bente Rønningen
Ansatte representant

Kjell Nærum
Adm. banksjef

Endringer i egenkapitalen	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital			Fond for urealiserte gev. (FUG)	Sum egenkapital
	Egenkapital-bevis	Fondsobligasjons-kapital	Sparebankens fond	Utjevnings-fond	Utbytte	Gavefond		
Egenkapital 31.12.2023	105 000	50 000	526 355	12 637	7 350	6 225	6 357	713 924
Resultat etter skatt	-	4 238	38 930	1 624	7 350	1 700	2 845	56 687
Andre inntekter og kostnader (OCI)	-						-3 517	-3 517
Totalresultat 31.12.2024	-	4 238	38 930	1 624	7 350	1 700	-672	53 170
Transaksjoner med eierne:								
Utbetalt utbytte/gaver					-7 350	-700		-8 050
Utbetalte renter fondsobligasjon		-4 238						-4 238
Egenkapital 31.12.2024	105 000	50 000	565 285	14 261	7 350	7 225	5 685	754 806

Egenkapital 01.01.2023	105 000	50 000	489 568	10 964	7 350	5 725	9 199	677 806
Resultat etter skatt		3 744	37 264	1 750	7 350	1 600	600	52 308
Andre inntekter og kostnader (OCI)							-3 996	-3 996
Totalresultat 31.12.2023	-	3 744	37 264	1 750	7 350	1 600	-3 396	48 312
Transaksjoner med eierne:								
Utbetalt utbytte/gaver					-7 350	-1 100		-8 450
Utbetalte renter fondsobligasjon		-3 744						-3 744
Salg verdipapirer over OCI			1 351	337			-1 688	-
Øvrige endringer verdipapirer over OCI			-1 828	-414			2 242	-
Egenkapital 31.12.2023	105 000	50 000	526 355	12 637	7 350	6 225	6 357	713 924

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	Henvisning	2024	2023
(Beløp i hele 1000 kr)	note		
Netto utbetalinger av lån og kreditter til kunder		-223 847	-451 152
Rente- og provisjonsinnbetalinger på utlån		311 090	252 734
Inngått på tidligere års konstaterte tap på utlån		1 436	519
Endring i overtatte eiendeler		0	0
Kontantstrøm fra utlånsvirksomheten (A)		88 679	-197 899
Netto innbetalinger på innskudd fra kunder	29	310 056	179 240
Renteutbetalinger til kunder		-143 722	-103 157
Kontantstrøm fra innskuddsvirksomheten (B)		166 334	76 083
Virkelig verdi over resultatet	26, 27	-82 690	-21 893
Kursgevinster/-tap på verdipapirer som holdes på kort sikt		1 022	501
Renteinnbetalinger på obligasjoner og sertifikater		10 687	7 204
Mottatt aksjeutbytte på aksjer som holdes på kort sikt		0	0
Kontantstrøm fra verdipapirinvesteringer (C)		-70 981	-14 188
Endring i fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		0	0
Renteinnbetalinger fra innskudd i kredittinstitusjoner		21 581	14 070
Kontantstrøm fra innskudd i kredittinstitusjoner (D)		21 581	14 070
Andre inntekter		43 433	34 522
Betalbare driftskostnader		-93 253	-83 226
Betalbar skatt	22	-17 123	-14 991
Gaver		-600	-1 085
Endring i andre eiendeler		-5 920	-1 516
Endring i periodiseringer		1 571	-483
Endring i annen gjeld		-4 276	2 330
Resterende kontantstrøm fra løpende drift (E)		-76 168	-64 449
KONTANTSTRØM FRA DRIFTEN (A+B+C+D+E=F)		129 445	-186 383
Endring i innskudd fra kredittinstitusjoner	28	8 439	-3 223
Endring i finansiering ved utstedelse av verdipapirer	30	-43 416	210 453
Endring i finansiering fra ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner	30, 31	157	50 126
Renteutbetalinger på finansiering		-70 320	-49 725
Utbetalinger av utbytte		-7 350	-7 350
Emisjon egenkapitalbevis		0	0
Kontantstrøm fra finansiering (G)		-112 490	200 281
Investert i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		-1 791	-6 202
Salg av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler til salgspris		286	0
Netto kjøp/salg av langsiktige verdipapirer		29 156	21 371
Utbytte på aksjer som holdes på lang sikt		2 728	3 458
Kontantstrøm fra investeringer i varige driftsmidler (H)		30 379	18 627
ENDRING I LIKVIDITETSBEHOLDNING (F+G+H)		47 334	32 525
Likviditetsbeholdning 01.01.		476 509	443 984
Likviditetsbeholdning 31.12.		523 843	476 509
Likviditetsbeholdningen 31.12. består av:			
Kontanter og fordringer på sentralbanker		86 560	83 276
Innskudd i og fordringer på banker uten avtalt løpetid		437 283	393 233
Sum likviditetsbeholdning 31.12.		523 843	476 509

NØKKELTALL

Nøkkeltall er annualisert der ikke annet er spesifisert

2024

2023

Resultat

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter i % av GFVK	2,10 %	2,15 %
Driftsinntekter i % av GFVK	0,80 %	0,68 %
Driftskostnader i % av GFVK	1,47 %	1,45 %
Tap i % av GFVK	0,20 %	0,14 %
Ordinært resultat etter skatt i % av GFVK	0,95 %	0,95 %
Egenkapitalavkastning etter skatt, ordinært resultat (eks. fondsobligasjon)	8,54 %	8,33 %
Kostnader i % av inntekter	50,89 %	51,34 %
Kostnader i % av inntekter eks. kursgevinst/tap verdipapirer	53,09 %	52,79 %
Tap i % av brutto utlån	0,24 %	0,16 %

GFVK = gjennomsnittlig forvaltningskapital

Innskudd og Utlån

Utlånsportefølje egen bok	5 048 227	4 824 548
Utlånsportefølje Eika Boligkreditt	804 184	1 174 780
Utlånsportefølje Verd Boligkreditt	1 688 681	1 309 931
12 mnd utlånsvekst egen bok	4,6 %	10,3 %
12 mnd utlånsvekst inkl. lån i boligkreditt	3,2 %	8,4 %
Andel av utlån til BM av totale utlån på balansen	17,2 %	16,3 %
Andel lån overført til boligkreditt - kun PM	37,4 %	38,1 %
Innskuddsportefølje	4 155 617	3 845 561
Innskuddsdekning	82,3 %	79,7 %
12 mnd innskuddsvekst	8,1 %	4,9 %
Forvaltningskapital	6 117 719	5 802 397
12 mnd vekst forvaltningskapital	5,4 %	9,0 %
Forretningskapital (inkl. lån i boligkreditt)	8 610 584	8 287 107
12 mnd vekst forretningskapital	3,9 %	7,8 %

Soliditet

Kapitaldekning	23,92 %	22,87 %
Kjernekapitaldekning	20,79 %	19,58 %
Ren kjernekapitaldekning	19,05 %	17,75 %
Leverage ratio	9,64 %	9,25 %

Kapitaldekning konsolidert	22,55 %	21,42 %
Kjernekapitaldekning konsolidert	19,60 %	18,52 %
Ren kjernekapitaldekning konsolidert	17,83 %	16,82 %
Leverage ratio konsolidert	8,29 %	7,81 %

Likviditetsbuffer

LCR	291	318
NSFR	130	130

Innhold

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper	14
NOTE 2 - Kredittrisiko	20
NOTE 3 - Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger	25
NOTE 4 – Kapitaldekning	26
NOTE 5 – Risiko- og kapitalstyring	27
NOTE 6 – Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	29
NOTE 7 – Fordeling av utlån fordelt på fordringstype og geografi	30
NOTE 8 – Kredittforringede utlån.....	31
NOTE 9 – Forfalte og kredittforringede utlån	32
NOTE 10 – Eksponering på utlån, ubenyttede kreditter og garantier.....	32
NOTE 11 - Nedskrivninger på utlån, ubenyttede kreditter og garantier.....	33
NOTE 12 – Store engasjement.....	36
NOTE 13 – Sensitivitet knyttet til kredittrisiko.....	36
NOTE 14 – Likviditetsrisiko	37
NOTE 15 – Renterisiko.....	38
NOTE 16 – Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter.....	39
NOTE 17 – Kundesegmentinformasjon	39
NOTE 18 - Andre inntekter	40
NOTE 19 – Lønn og andre personalkostnader.....	41
NOTE 20 – Andre driftskostnader	42
NOTE 21 – Transaksjoner med nærstående.....	42
NOTE 22 – Skatter	43
NOTE 23 – Kategorier av finansielle instrumenter.....	44
NOTE 24 – Virkelig verdi finansielle instrumenter	45
NOTE 25 – Sertifikater og obligasjoner	47
NOTE 26 – Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over ordinært resultat	47
NOTE 27 – Aksjer til virkelig verdi over utvidet resultat	48
NOTE 28 – Innlån fra kredittinstitusjoner	48
NOTE 29 – Innskudd fra kunder	49
NOTE 30 – Obligasjonsgjeld og ansvarlig lånekapital.....	49
NOTE 31 – Fondsobligasjonskapital	50
NOTE 32 – Eierandelskapital og eierstruktur	51
NOTE 33 – Resultat per egenkapitalbevis	53
NOTE 34 – Garantier.....	54
NOTE 35 – Hendelser etter balansedagen	55

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper

GENERELL INFORMASJON

Drangedal Sparebank er en lokalt forankret og selvstendig rådgiverbank med hovedbase i Drangedal Kommune. Banken tilbyr konkurransedyktige og relevante finansielle produkter og tjenester til folk flest og til mindre, lokale bedrifter innenfor bankens definerte markedsområder.

Bankens visjon er «Drangedal Sparebank skal oppleves som den mest kundevennlige banken i sitt marked». Bankens hovedkontor har besøksadresse Strandgt. 8, 3750 Drangedal. I tillegg til hovedkontor i Drangedal Kommune, har banken også avdelingskontor i kommunene Kragerø, Porsgrunn og Skien.

Regnskapet for 2024 ble godkjent av styret 28. februar 2025 og legges frem for bankens forstanderskap i slutten av mars 2025.

GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Banken regnskap i samsvar med IFRS® som fastsatt av EU i tråd med § 1-4, 2. ledd b) i henhold til forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak. Tilleggskrav til noter som følger av lov og forskrift for norske banker er hensyntatt. Regnskapsprinsippene som er beskrevet blir anvendt i utarbeidelsen av selskapets årsregnskap for 2024.

I henhold til forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak har selskapet valgt å regnskapsføre utbytte og konsernbidrag fra datterselskap i samsvar med regnskapslovens bestemmelser.

Sammendrag av vesentlige regnskapsprinsipper

IFRS med unntak og forenklinger regulert gjennom årsregnskapsforskriften har vært gjeldende siden 01.01.2020.

Regnskapet er presentert i norske kroner, og alle tall er vist i hele tusen, med mindre annet er spesifikt angitt.

SEGMENTINFORMASJON

Driftssegmenter rapporteres slik at de er i overensstemmelse med rapporterbare segmenter i henhold til den interne rapporteringen i Drangedal Sparebank. Dette blir rapportert til styret og administrerende banksjef.

INNTEKTSFØRING

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost og for fordringer som vurderes til virkelig verdi i balansen og amortisert kost i resultatet med forskjellen i endring i virkelig verdi og resultatføring etter amortisert kost presentert i utvidet resultat. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres ved periodeslutt. Renteinntekter på engasjementer som er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på nedskrevet verdi. Renteinntekter på engasjementer som ikke er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på brutto amortisert kost (amortisert kost før avsetning for forventede tap).

Drangedal Sparebank beregner effektiv rente på to ulike måter avhengig av om instrumentet (lånet) er, eller ikke er, kredittforringet ved første gangs balanseføring. Den effektive renten er den renten

som får nåverdien av fremtidige kontantstrømmer innenfor lånets forventede løpetid til å bli lik bokført verdi av lånet ved første gangs balanseføring. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid. For lån som ikke er kredittforringet ved første gangs balanseføring benyttes kontraktsfestede kontantstrømmer uten justering for forventede tap. For lån som er kredittforringet ved første gangs balanseføring korrigeres kontraktsfestede kontantstrømmer for forventede tap. Den effektive renten betegnes da som en kredittjustert effektiv rente.

Renteinntekter på finansielle instrumenter klassifisert som utlån inkluderes på linjen for renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost eller renteinntekter fra øvrige eiendeler.

Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. Gebyrer for etablering av låneavtaler inngår i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost og inntektsføres under netto renteinntekter etter effektiv rentemetode. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling og verdipapirtjenester.

Utbytte fra investeringer resultatføres på tidspunkt utbyttet er vedtatt på generalforsamlingen.

FINANSIELLE INSTRUMENTER – INNREGNING OG FRAREGNING

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

FINANSIELLE INSTRUMENTER -KLASSIFISERING

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen.:

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultat
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost.

Med tanke på klassifisering og måling krever IFRS 9 at alle finansielle eiendeler klassifiseres basert på en vurdering av banken forretningsmodell og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost. Utlån med fast rente der banken har som formål å motta kontraktsmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, er sikret med derivater for å matche finansieringen til flytende rente. Banken benytter derfor opsjonen til å klassifisere disse utlånene til virkelig verdi med verdiendring over resultat for å unngå et regnskapsmessig misforhold på disse utlånene. Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt og Verd Boligkreditt som har belåningsgrad under 75 %. Etter

utgangen av Eika Gruppen i oktober 2021, vil banken i fremtiden kun overføre lån til Verd Boligkreditt.

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelser overfor kunder og rentebærende forpliktelser som sertifikat- og obligasjonsgjeld.

BOLIGKREDITTSKAP – ENDRET FORRETNINGSMODELL.

Drangedal Sparebank har tidligere formidlet lån til Eika Boligkreditt og vi har fortsatt en portefølje som gradvis vil trappes ned etter avtale med Eika Boligkreditt. Se note 34. Etter overgangen til Lokalbank alliansen i oktober 2021 har vi nå inngått avtale med Verd Boligkreditt som vi nå bruker.

Drangedal Sparebank har anledning til å overføre lån med pant i boligeiendom innenfor 75 % av markedsverdi til Verd Boligkreditt. Dette er lån hvor banken har et løpende kundeforhold og banken overdrar låneforholdet til Verd Boligkreditt uten etablering av nye låneavtaler, og Verd Boligkreditt overtar bankens rettigheter og forpliktelser.

MÅLING TIL VIRKELIG VERDI

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder fastsettes med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner.

For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettingsmetode. Slike verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til virkelig verdi av et annet instrument som praktisk talt er det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

Det gjøres ikke fradrag for transaksjonskostnader ved fastsettelsen av virkelig verdi.

MÅLING TIL AMORTISERT KOST

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost, og inntektene/kostnadene beregnes ved bruk av instrumentets effektive rente. Amortisert kost fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Hvis forventede tap er inkludert ved beregningen av effektiv rente så inkluderes forventet tap i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten med fradrag for avsetning for forventede tap.

MÅLING AV FINANSIELLE GARANTIER

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og forventet tap beregnet etter reglene for nedskrivning av finansielle eiendeler.

NEDSKRIVNING AV FINANSIELLE EIENDELER

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og finansielle garantikontrakter omfattet.

Et finansielt instrument som ikke er kreditforringet vil ved førstegangs balanseføring få en avsetning for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap, og klassifiseres i steg 1.

12-måneders forventet tap er nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til mislighold som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen, vurdert som sannsynligheten for mislighold over gjenværende levetid for en eiendel eller gruppe av eiendeler, er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning skal, det gjøres en tapsavsetning tilsvarende nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over hele den forventede levetiden til instrumentet, og eiendelen skal reklassifiseres til steg 2.

For utlån klassifisert i henholdsvis steg 1 og 2 beregnes renten basert på brutto balanseført verdi og avsetningen for tap er modellbasert.

Dersom det oppstår en kredittforringelse, skal instrumentet flyttes til steg 3. Renteinntekter innregnes da basert på amortisert kost og tapsavsetningen settes normalt på individuell basis. For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9.

NEDSKRIVNINGSMODELL I BANKEN

Beregningen av komponentene som inngår i utregningen av forventet tap (ECL) utføres av ulike aktører. LOKALBANK har utkontraktert utvikling og drift av PD-modellene til Bankens systemleverandør Skandinavisk Data Center (SDC) og Experian. Experian utvikler og vedlikeholder den generiske PD-modellen, mens det benyttes en atferdsmodell utviklet av SDC. LGD og EAD-modellene er utviklet av SDC. SDC har videreutviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Nedskrivningsmodellen er ytterligere beskrevet i note 2.

OVERTAGELSE AV EIENDELER

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verddivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

PRESENTASJON AV RESULTATPOSTER KNYTTET TIL FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI

Realiserte gevinster/(tap) samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, inkludert utbytte, medtas i regnskapet under "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår.

MOTREGNING

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne og når banken har til hensikt å gjøre opp på nettogrunnlag. Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Regnskapet presenteres i norske kroner, som er bankens funksjonelle valuta.

SKATT

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld, samt underskudd til fremføring.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Bankens regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner, med unntak av fondsobligasjoner hvor skatteeffekten av rentekostnaden føres i ordinært resultat.

PENSJONSFORPLIKTELSER

Banken har en innskuddsbasert pensjonsordning for alle ansatte. I tillegg har banken AFP ordning. For innskuddsordningen betaler banken innskudd til privat administrerte livs- og pensjonsforsikringselskap. Banken har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene kostnadsføres fortløpende og regnskapsføres som lønnskostnad. AFP ordningen behandles regnskapsmessig som innskuddsordningen.

FONDSOBLIGASJONSLÅN

Utstedte fondsobligasjoner hvor banken ikke er forpliktet til å utbetale renter tilfredsstillende definisjonen av en finansiell forpliktelse og klassifiseres følgelig som egenkapital i balansen. Renter presenteres som en reduksjon av annen egenkapital, mens skatteeffekten av rentene presenteres som reduksjon i skattekostnad.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig. Se note 35.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING – DIREKTE METODE.

Kontantstrømmer fra operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalinger generelt fra omkostninger knyttet til bankens ordinære virksomhet. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner. I tillegg medtas kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler og eiendommer. Finansieringsaktiviteter (funding) inneholder kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og markedsinnlån.

NOTE 2 - Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for tap som skyldes at kunder/motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor banken. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på kunder/motparter, utlån, kreditter, garantier, uoppgjorte handler, ubenyttede kreditter, samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater. Kredittrisiko avhenger av blant annet fordringens størrelse, tid for fall, sannsynlighet for mislighold og eventuelle sikkerhetsverdier. Kredittrisiko er bankens vesentligste risiko.

Som sikkerhet for bankens utlånsportefølje benyttes i hovedsak:

- Pant i fast eiendom
- Registrerbart løsøre, landbruksløsøre og driftstilbehør
- Fordringer og varelager
- Pant i bankinnskudd
- Finansiell pant registrert i VPS, aksjer og obligasjoner
- Kausjonister

Kredittrisiko styres gjennom bankens kredittstrategi. Det er utarbeidet kredittåndbøker med policyer og rutiner samt administrativ fullmaktstruktur for styring av kredittrisiko, herunder klargjøring av krav til dokumentasjon og betalingsevne for kunder som innvilges kredit, samt krav til sikkerhet i engasjementene. Risiko i porteføljen blir kontinuerlig overvåket for å avdekke sannsynlighet for mislighold og for å kalkulere tap dersom mislighold inntreffer.

Se note 6 – 13 for vurdering av kredittrisiko.

Definisjon av mislighold

Ett engasjement klassifiseres som misligholdt hvis ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1 % av kundens samlede eksponeringer.
 - For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner.
 - For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner.
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken (unlikely to pay – UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

Dersom betalingsmisligholdet gjøres opp og det er sannsynlig at kunden vil innfri sine betalingsforpliktelser, vil kunden friskmeldes etter en karenperiode på 90 dager. For kunder som har fått betalingslettelse (forbearance), er karenperioden 1 år.

Sannsynlighet for mislighold (PD)

PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. En eksponering er definert som å være i mislighold dersom et eller flere av følgende kriterier er oppfylt:

- Eksponeringer/låntakere er i restanse med et beløp, som overstiger både en absolutt og en relativ grenseverdi i 90 påfølgende kalenderdager
- Låntakeren er registrert med UTP (Unlikely To Pay) av banken
- Eksponeringen/låntakeren er smittet av en annen eksponering/låntaker som er i mislighold etter de nevnte kriterier
- Eksponeringen/låntakeren er fortsatt i karenperiode etter tidligere mislighold.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD12mnd). Totalmodellen består videre av to undermodeller, en adferds modell og en generisk modell, som vektet ulikt basert på varighet av kundeforhold og påløpt tid siden siste kredittøk. Totalmodellen består utelukkende av den generiske modellen ved opprettelse av nytt kundeforhold og kunden ikke har hatt kundeforhold i banken tidligere, samt eksisterende kunder hvor kundeforholdet er kortere enn to måneder.

Generisk modell angir PD12mnd basert på offentlig informasjon. For bedriftskunder består den generiske modellen av fire undermodeller, herunder enkeltpersonsforetak (ENK), foretak der eier direkte hefter for gjeld (ANS/DA), øvrige foretak med innlevert regnskap og øvrige foretak uten regnskap. For personkunder består den generiske modellen av to undermodeller, én modell for de med minst en aktiv betalingsanmerkning og en modell for personkunder uten betalingsanmerkning.

Adferds modellen angir PD12mnd basert på observert adferd fra kundenes konto, transaksjoner og produktfordeling. Følgelig benytter denne modellen seg av informasjon om kundens adferd i banken og krever derfor en gitt tidshorison med kundedata før den trer i kraft. Modellene er bygd slik at kunden vurderes etter en rekke variabler, for hver variabel får kunden poeng og jo høyere samlet poeng en kunde tilegnes jo lavere PD får kunden

Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller. Ved beregning av misligholds sannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD liv). PDLiv er sannsynligheten for at kunden går i mislighold over hele engasjementets forventede løpetid. PDLiv beregnes basert på en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid. PDLiv beregnes på bakgrunn av en kundes risikoklasse, herunder bestemt av kundens PD12MND, og engasjementets forventede løpetid. Kunder med flere engasjementer kan ha flere ulike PDLiv-verdier da engasjementene kan ha ulik forventet løpetid.

I den løpende oppfølgingen av kredittrisikoen i porteføljen, deles engasjementene inn i 4 risikogrupper etter PD-verdi:

Personmarkedet:

Risiko klasser	Risikogruppe	Misligholdsansynlighet i % (PD) - Privat
1		0,0000 - 0,0799
2		0,0800 - 0,1599
3	Lav risiko	0,1600 - 0,2299
4		0,2300 - 0,2499
5		0,2500 - 0,3099
6		0,3100 - 0,4999
7		0,5000 - 0,9399
8	Middels risiko	0,9400 - 2,9999
9	Høy risiko	3,0000 - 17,860
10		17,8700 - 99,9999
11	Mislighold	Kunden er i mislighold

Bedriftsmarkedet:

Risiko klasser	Risikogruppe	Misligholdsansynlighet i % (PD) - Bedrift
1		0,0000 - 0,1799
2	Lav risiko	0,1800 - 0,3699
3		0,3700 - 0,4999
4		0,5000 - 0,8399
5	Middels risiko	0,8400 - 1,2099
6		1,2100 - 1,4599
7		1,4600 - 1,8699
8		1,8700 - 2,9999
9	Høy risiko	3,0000 - 9,5199
10		9,5200 - 99,9999
11	Mislighold	Kunden er i mislighold

Eksponering ved mislighold (EAD)

Eksponering ved mislighold (EAD) beregnes av SDC og avhenger av type produkt. Engasjementene deles inn i tre hovedgrupper.

- Lån
- Kreditter og rammer
- Garantier

For lån benyttes fremtidige terminbeløp til å beregne EAD, hvor det er summen av de neddiskonterte terminbeløpene som utgjør EAD. EAD avhenger av hvorvidt lånet er i steg 1 eller 2. EAD i steg 1 tilsvarer den neddiskonterte verdien av fremtidige avdrag og renter neste 12 måneder, hvor restgjelden legges til kontantstrømmen om 12 måneder. EAD i steg 2 tilsvarer den neddiskonterte verdien av fremtidige avdrag og renter frem til forventet utløpsdato, hvor restgjelden legges til kontantstrømmen ved lånets forventede utløp.

Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

For ubenyttede kreditter og rammer og for garantier er EAD lik utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor. For kreditter og rammer er konverteringsfaktoren satt lik 1 og EAD vil dermed være lik innvilget kreditt. For garantier er konverteringsfaktoren den samme som benyttes i kapitaldekningsregelverket.

Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

Tap gitt mislighold (LGD)

Estimatene for LGD er basert på historiske tap for norske banker som benytter SDC. Følgende formel benyttes for å beregne LGD:

$$\text{LGD} = \text{LGD_B} \times \text{Blancofaktor}$$

Blanko faktoren angir andelen av en eksponering som ikke dekkes av sikkerheter. Faktoren beregnes på alle eksponeringer ut fra nedenstående formel, hvor EAD angir eksponeringen og CLT angir sikkerheten:

$$\text{Blankofaktor} = (\text{EAD} - \text{CLT}) / \text{EAD}$$

LGD Blanko (LGD_B) blir beregnet for hvert land og kundetype (privat og bedrift) og er basert på de faktiske eksponeringer (EAD), sikkerheter (CLT) og tap (LOSS) på den misligholdte porteføljen.

Akkumulert mislighold angis som andel av usikret eksponering:

$$\text{LGD_B} = \text{LOSS} / (\text{EAD} - \text{CLT})$$

For å unngå at enkelt engasjementer ender med en LGD på 0% har banken valgt å legge inn et gulv for LGD på 3,75% for PM-kunder og 11% for BM-kunder.

Vesentlig økning i kredittrisiko

Vesentlig økning i kredittrisiko bestemmes av endringen i PD mellom innregningstidspunktet (ini) og rapporteringstidspunktet:

For engasjement med PD ini mindre enn 1 %:

- $PD_{12\text{ mnd}} > PD_{12\text{ mnd. ini}} + 0,5\%$ og $PD_{\text{liv}} > PD_{\text{liv ini}} * 2$

For engasjement med PD ini større enn eller lik 1 %:

- $PD_{12\text{ mnd}} > PD_{12\text{ mnd. ini}} + 2\%$ eller $PD_{\text{liv}} > PD_{\text{liv ini}} * 2$

Det foreligger ingen spesifikke karenskriterier med tanke på migrering, følgelig vil engasjementet bli tilbakeført til steg 1 dersom tilhørende PD endringer ikke lenger oppfyller kravene til vesentlig økning i kredittrisiko.

Det er i tillegg to absolutte kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko:

- Eiendelen er ikke kredittforringet, men det er gitt betalingslettelser i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter
- Eiendelen har ett overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 30 sammenhengende dager

Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av kredittap. Banken benytter en regresjonsbasert makromodell for å estimere fremtidige utviklingen i PD. Modellen tar utgangspunkt i offentlig tilgjengelig informasjon om misligholdet i norske banker tilbake til 1990 og benytter inputvariabler som arbeidsledighet, utlånsrente og rentebelastning. Per 31.12.2024 er det lagt til grunn følgende scenarioer:

- Alvorlig stress: 5 %
- Finanstilsynets basisscenario: 40 %
- Videreføring av dagens tilstand: 45 %
- Høykonjunktur: 10 %

Nedskrivninger i steg 3

Banken har etablert egne retningslinjer for misligholds- og tapsvurdering og foretar minimum kvartalsvis en gjennomgang av avsetningsbehovet for engasjementer med betalingsmislighold eller indikasjoner på UTP. Nedskrivningsbeløpene i steg 3 beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer, neddiskontert med effektiv rente. Iht IFRS 9-regelverket skal det utarbeides tre ulike scenarioer – et positivt, et negativt og et normalt scenario – som skal sannsynlighetsvektes for å reflektere fremtidige kontantstrømmer fra engasjementet. Estimerte fremtidige kontantstrømmer inkluderer kontraktsfestede renter og avdrag redusert med kredittap som er forårsaket av inntrufne tapshendelser. Når det blir aktuelt med overtakelse av tilhørende sikkerheter, skal disse inkluderes i kontantstrømmene og vurderes til påregnelig salgspris fratrukket salgskostnader. Ved vurdering av nedskrivningene hefter det usikkerhet ved estimeringen av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsstillelse.

Bankens tapsavsetninger er et estimat, og foreligger usikkerhet med hensyn til både tidspunkt og størrelse på de fremtidige kontantstrømmene. Det vises til note 11 for oversikt over avsetninger på engasjementer i steg 3.

NOTE 3 - Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger av tap og verdsettelse av finansielle instrumenter vurderes løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer. For regnskapsformål benytter banken estimater og antagelser om fremtiden.

Regnskapsestimatene kan avvike fra de oppnådde resultater, men de er basert på beste estimat på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Estimaten og antagelsene som har betydelig risiko for vesentlig å påvirke balanseført verdi av eiendeler eller forpliktelser er behandlet nedenfor. Nedenfor gjennomgås de mest vesentlige skjønnsmessige vurderingene, som bankens ledelse legger til grunn ved avleggelse av regnskapet.

NEDSKRIVNING PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Banken gjennomgår utvalgte terskelverdier av bedriftsmarkedsporteføljen årlig. Store og spesielt risikable, samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom de har en særdeles dårlig betalingshistorikk.

Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under risikostyring. Banken foretar individuell vurdering av nedskrivningsbehovet dersom det foreligger kredittforringelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og kredittforringelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Eksempler på kredittforringelse vil være mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Nedskrivninger i steg 3 beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert forventet kontantstrøm basert på effektiv rente.

Øvrige nedskrivninger i steg 1 og 2 baserer seg på tapsestimat beregnet med grunnlag på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD).

Se note 13 for sensitivitetsberegninger.

NOTE 4 – Kapitaldekning

	Kapitaldekning morbank		Kons. kap.dekn. inkl. andel i samarb.gruppe	
	2024	2023	2024	2023
<i>(beløp i hele 1000 kr)</i>				
Grunnfond/sparebankens fond	565 285	526 355		
Fond for urealiserte gevinster (FUG)	5 684	6 356		
Utjevningfond	14 261	12 637		
Gavefond	7 225	6 225		
Egenkapitalbevis	105 000	105 000		
Sum egenkapital	697 456	656 574		
Fradrag for minimum loss coverage	-1 112	-865		
Fradrag for forsvarlig verdsetting	-548	-494		
Fradrag i ren kjernekapital	-147 050	-170 228		
Ren kjernekapital	548 746	484 987	686 241	643 661
Fondsobligasjoner	50 000	50 000	68 025	65 099
Fradrag i kjernekapital				
Sum kjernekapital	598 746	534 987	754 266	708 760
Ansvarlige lån (tilleggskapital)	90 000	90 000	113 534	110 963
Fradrag i tilleggskapital				
Netto ansvarlig kapital	688 746	624 987	867 800	819 723
Eksponeringskategori (vektet verdi)				
Stater	0	0	9	0
Lokale og regionale myndigheter	1363	1213	10420	17345
Offentlige eide foretak	0	0	0	2
Institusjoner	49 799	66 506	21 485	67 264
Foretak	112 279	101881	147 078	130 657
Massemarked	454 859	446 970	485 819	474 130
Engasjement med pantesikkerhet i fast eiendom	1 653 567	1 617 459	2 576 948	2 608 147
Forfalte engasjement	54 567	62 170	56 714	63 307
Høyrisiko-engasjement	56 552	32 769	56 552	32 769
Obligasjoner med fortrinnsrett	23 090	11 776	40 157	38 033
Fordringer på institusjoner med kortsiktig rating	53475	24791	53475	24791
Andeler i verdipapirfond	12 246	10 106	12 274	10 125
Egenkapitalposisjoner	90 655	78 447	42 104	40 494
Øvrige engasjement	40 617	37 537	45 926	42 363
CVA-tillegg	91	338	9 079	20 660
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	2 603 160	2 491 963	3 558 040	3 570 087
Beregningsgrunnlag fra operasjonell risiko	276 661	240 767	290 673	256 593
Sum beregningsgrunnlag	2 879 821	2 732 730	3 848 713	3 826 680
Kapitaldekning i %	23,92 %	22,87 %	22,55 %	21,42 %
Kjernekapitaldekning	20,79 %	19,58 %	19,60 %	18,52 %
Ren kjernekapitaldekning i %	19,05 %	17,75 %	17,83 %	16,82 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	9,64 %	9,25 %	8,29 %	7,81 %

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 5,37 % i Verd Boligkreditt AS, 0,99 % i Eika Boligkreditt AS og 0,35 % i Brage Finans AS.

NOTE 5 – Risiko- og kapitalstyring.

RISIKOSTYRING

Bankens rammeverk for risikostyring og kontroll definerer risikovilje og prinsipper for styring av risiko og kapital. Banken er pålagt risikogjennomgang i henhold til kapitalkravs forskriften og internkontrollforskriften. Bankens forretningsaktiviteter fører til at virksomheten er eksponert for en rekke finansielle risikoer. Bankens målsetting er å oppnå en balanse mellom konkurransedyktig egenkapitalavkastning og risiko, og å minimere mulige negative virkninger på bankens finansielle resultat. Bankens risikostyring er etablert for å identifisere og analysere disse risikoene, etablere passende risikorammer og -kontroller, og å overvåke overholdelsen. Banken vurderer jevnlig de etablerte retningslinjene for risikostyring og systemet som er etablert for å sikre at endringer i produkter og markeder blir reflektert i risikorammene.

Ansvar for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre og ledelsen. Styret vedtar bankens mål og rammestruktur innenfor alle risikoområder, herunder retningslinjer for styring av risiko. Administrerende banksjef har ansvaret for bankens samlede risikostyring og alle beslutninger knyttet til risiko og risikostyring blir normalt fattet av banksjef i samråd med bankens ledergruppe. Alle ledere i banken har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med banken sin vedtatte risikoprofil.

LIKVIDITETSRISIKO

Risikoen for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden øker dramatisk. Ut ifra et bredere perspektiv inneholder likviditetsrisiko også risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere økninger i eiendeler etter hvert som refinansieringsbehovet øker. Likviditetsstyringen tar utgangspunkt i bankens overordnede likviditetspolicy vedtatt av styret. Likviditetspolicyen gjennomgås minimum årlig. Bankens rammer og retningslinjer for likviditetsrisiko gjenspeiler bankens konservative risikoprofil på området. Bankens innskudd består primært av innskudd fra helkunder i bankens markedsområde.

Se note 14 for vurdering av likviditetsrisiko.

MARKEDSRISIKO

Banken er eksponert for markedsrisiko, som er risikoen for at virkelig verdi av framtidige kontantstrømmer knyttet til finansielle instrumenter vil endres pga. endringer i markedspriser. Markedsrisiko er knyttet til åpne posisjoner i rente-, valuta og aksjeprodukter som er eksponert mot endrede markedspriser og endringer i volatiliteten til priser som rentesatser, kreditt-spreader, valutakurser og aksjepriser.

Styring av markedsrisiko tar utgangspunkt i styrevedtatt policy for markedsrisiko hvor det er satt rammer for eksponering innen ulike risikokategorier. Risikoeksponering og -utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til styre og ledelse. Eksponering og sensitivitet knyttet til verdipapirer fremgår i note 26.

OPERASJONELL RISIKO

Risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil i prosesser og systemer, feil begått av ansatte, eller eksterne hendelser. Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i bankens policy for operasjonell risiko og internkontroll. Det gjennomføres risikovurderinger både på overordnet nivå, men også innenfor ulike prosesser som banken til enhver tid er eksponert for. Hendelser som har påvirket, eller kan påvirke bankens lønnsomhet og/eller omdømme, følges systematisk opp. I tillegg til at det årlig

foretas en omfattende gjennomgang av vesentlige operasjonelle risikoer og kontrolltiltak, foretar ledelsen en løpende vurdering av operasjonelle risikohendelser og iverksetter ytterligere risikoreduserende tiltak ved behov. Det foretas løpende rapportering av operasjonelle tapshendelser og internkontrollavvik til ledelse og styret.

FORRETNINGS- OG OMDØMMERISIKO

Risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedssituasjon eller myndighetenes reguleringer. Risikoen inkluderer også omdømmerisiko. Omdømmerisiko er risiko for at banken påføres tap eller kostnader som følge av at bankens omdømme svekkes ved manglende kontrollrutiner. Bankens risikovurdering er i 2024 foretatt etter samme prinsipp som foregående år. Det er foretatt systematisk gjennomgang av alle tiltak som banken har iverksatt for å redusere risiko. Styring og kontroll med bankens forretningskikkrisiko er basert på bankens styrefastsatte policy. Det påligger alle ansatte å bidra til at kundenes behov og rettigheter ivaretas på en tilfredsstillende måte, herunder gjennom en faglig god og redelig kundeføring som sikrer at bankens kunder kan ta bevisste og velinformerte valg.

MILJØ- OG BÆREKRAFTSRISIKO

Klimarisiko er risiko knyttet til klimaendringer som kan føre til økt kredittrisiko og finansielle tap, samt omdømmerisiko og konsekvenser for finansiering. Overgangsrisiko vurderes som mest relevant risiko for banken, da det gjelder risiko knyttet til samfunnets tilpasning til klimaendringer, nye reguleringer, ny teknologi og endret etterspørsel fra investorer og forbrukere.

COMPLIANCE (ETTERLEVELSE)

Compliancerisiko er risikoen for at banken pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomiske tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter. Banken vektlegger gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Styret vedtar bankens compliance-policy som beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering. Det arbeides kontinuerlig med å vurdere beste tilpasning til nye reguleringer og nytt regelverk for både å ivareta etterlevelse og effektivitet i organisasjonen. Nye reguleringer og nytt regelverk som påvirker driften skal fortløpende inkluderes i rutiner og retningslinjer.

Aktiviteten på compliance-området har vært stor i senere år, særlig knyttet opp mot kravene innen hvitvasking og GDPR. Banken har implementert spesifikke rutiner og retningslinjer for å sikre etterlevelse, og jobber aktivt for å opprettholde og videreutvikle de ansattes kompetanse på området.

VALUTARISIKO

Valutabeholdningen er pr. 31.12.2024 omregnet til norske kroner på bakgrunn av kjøpskurs pr. 31.12.2024, og beløper seg til 0,4 mill. kroner.

Banken mottar månedlige fakturaer fra vår danske datasentral (Skandinavisk Data Center – SDC) i danske kroner. Det blir ikke inngått noen form for terminkontrakter på danske kroner, valutakursen på betalingstidspunktet legges derfor til grunn ved bokføringen av fakturaene i bankens regnskap. Totalt utgjør disse fakturaene ca. 13,4 mill. norske kroner pr år.

I tillegg har vi aksjer notert i utenlandsk valuta på totalt NOK 7,2 mill. (SDC og VN Norge Forvaltning).

KURSRISIKO

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer banken har investert i. Banken har etablert rammer for disse investeringstypene. Investeringer ut over rammene skal godkjennes av bankens styre. Viser til sensitivitetsberegninger i note 24.

NOTE 6 – Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Brutto utlån - totalt

2024				Herav utlån til	
Pr. gruppe finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	virkelig verdi	Sum utlån
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	3 734 501	180 664	0	3 351 624	3 915 165
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	515 109	352 944	0	330 422	868 053
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	15 027	167 242	0	13 717	182 269
Kredittfordingede utlån	0	0	82 741	0	82 741
Sum brutto utlån	4 264 637	700 850	82 741	3 695 763	5 048 228
Nedskrivninger	-879	-8242	-26553	0	-35674
Sum utlån til balanseført verdi	4 263 758	692 608	56 188	3 695 763	5 012 554

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Privatmarked

2024				Herav utlån til	
Pr. gruppe finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	virkelig verdi	Sum utlån
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	3 375 026	102 857	0	3 351 624	3 477 883
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	334 048	212 498	0	330 422	546 546
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	13 719	111 776	0	13 717	125 495
Kredittfordingede utlån	0	0	29 055	0	29 055
Sum brutto utlån	3 722 793	427 131	29 055	3 695 763	4 178 979
Nedskrivninger	-560	-2 493	-3 793	0	-6 846
Sum utlån til balanseført verdi	3 722 233	424 638	25 262	3 695 763	4 172 133

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Bedriftsmarked

2024				Herav utlån til	
Pr. gruppe finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	virkelig verdi	Sum utlån
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	359 475	77 807	0	0	437 282
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	181 061	140 446	0	0	321 507
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	1 308	55 466	0	0	56 774
Kredittfordingede utlån	0	0	53 686	0	53 686
Sum brutto utlån	541 844	273 719	53 686	0	869 249
Nedskrivninger	-319	-5 749	-22 760	0	-28 828
Sum utlån til balanseført verdi	541 525	267 970	30 926	0	840 421

Uben. kred. og gar. fordelt på nivå for kredittkvalitet

Ubenyttede kreditter og garantier - totalt

2024				Herav til	Sum
Pr. gruppe finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	virkelig verdi	eksponering
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	291 745	1 151	0	0	292 896
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	17 189	2 395	0	0	19 584
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	0	2 553	0	0	2 553
Kredittfordingede ubenyttede kreditter og garantier	0	0	1 837	0	1 837
Sum ubenyttede kreditter og garantier	308 934	6 099	1 837	0	316 870
Nedskrivninger	-39	-38	-45	0	-122
Netto ubenyttede kreditter og garantier	308 895	6 061	1 792	0	316 748

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Brutto utlån - totalt

2023				Herav utlån til	
Pr. gruppe finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	virkelig verdi	Sum utlån
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	3 652 699	107 211	0	3 240 855	3 759 910
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	585 805	211 391	0	400 011	797 196
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	35 077	168 217	0	13 408	203 294
Misligholdt	0	0	64 148	0	64 148
Sum brutto utlån	4 273 581	486 819	64 148	3 654 274	4 824 548
Nedskrivninger	-1 456	-3 010	-17 658	0	-22 124
Sum utlån til balanseført verdi	4 272 125	483 809	46 490	3 654 274	4 802 424

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Privatmarkedet

2023				Herav utlån til	
Pr. gruppe finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	virkelig verdi	Sum utlån
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	3 285 268	63 854	0	3 240 855	3 349 122
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	400 461	135 416	0	400 011	535 877
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	13 408	111 951	0	13 408	125 359
Misligholdt	0	0	28 301	0	28 301
Sum brutto utlån	3 699 137	311 221	28 301	3 654 274	4 038 659
Nedskrivninger	-622	-699	-3 134		-4 455
Sum utlån til balanseført verdi	3 698 515	310 522	25 167	3 654 274	4 034 204

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Bedriftsmarkedet

2023				Herav utlån til	
Pr. gruppe finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	virkelig verdi	Sum utlån
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	367 431	43 357	0		410 788
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	185 344	75 975	0		261 319
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	21 669	56 266	0		77 935
Misligholdt	0	0	35 847		35 847
Sum brutto utlån	574 444	175 598	35 847	0	785 889
Nedskrivninger	-834	-2 311	-14 524		-17 669
Sum utlån til balanseført verdi	573 610	173 287	21 323	0	768 220

Uben. kred. og gar. fordelt på nivå for kredittkvalitet

Ubenyttede kreditter og garantier - totalt

2023				Herav til	Sum
Pr. gruppe finansielt instrument:	Steg 1	Steg 2	Steg 3	virkelig verdi	eksponering
Lav risiko (PD 0,00 - 0,49)	282 321	804	0		283 125
Middels risiko (PD 0,50 - 2,99)	20 664	7 287	0		27 951
Høy risiko (PD 3,00 - 99,99)	47	1 126	0		1 173
Misligholdt	0	0	5 737		5 737
Sum ubenyttede kreditter og garantier	303 032	9 217	5 737	0	317 986
Nedskrivninger	-60	-52	-7		-119
Netto ubenyttede kreditter og garantier	302 972	9 165	5 730	0	317 867

NOTE 7 – Fordeling av utlån fordelt på fordringstype og geografi

Utlån fordelt på fordringstyper	2024	2023
Kasse-, drifts- og brukskreditter	430 461	391 304
Byggelån	53 237	58 701
Nedbetalingslån	4 564 529	4 374 543
Brutto utlån og fordringer på kunder	5 048 227	4 824 548
Nedskrivning steg 1	-879	-1 456
Nedskrivning steg 2	-8 242	-3 010
Nedskrivning steg 3	-26 553	-17 658
Netto utlån og fordringer på kunder	5 012 553	4 802 424
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt AS	804 184	1 174 780
Utlån formidlet til Verd Boligkreditt AS	1 688 681	1 309 931
Utlån inkl. Eika Boligkreditt AS og Verd Boligkreditt	7 505 418	7 287 135

Brutto utlån fordelt på geografi	2024	2023
Telemark	4 374 819	4 142 291
Resten av Norge	669 745	677 261
Personer bosatt i utlandet	3 663	4 996
Sum	5 048 227	4 824 548

NOTE 8 – Kredittforringede utlån

2024

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto kredittforringede engasjement
Personmarkedet	30 106	3 818	26 288
Næringssektor fordelt:			
Primærnæringer	3 517	554	2 963
Industri	252	148	104
Bygg og anlegg	36 946	19 134	17 812
Varehandel	605	470	135
Transport og lagring	439	-	439
Eiendomsdrift og tjenesteyting	3 913	321	3 592
Øvrige næringer	6 963	2 108	4 855
Sum	82 741	26 553	56 188

Banken har pr 31.12.2024 8,3 mill. kr i utlån i steg 3 hvor det ikke er foretatt nedskrivning grunnet verdien på sikkerhetsstillelsen. Tilsvarende tall for 2023 var 9,7 mill. kr.

Banken har pr 31.12.2024 8,6 mill. kr i engasjement med konstaterte tap som fortsatt inndrives. Inntekter fra denne aktiviteten vil føres som en reduksjon av nedskrivninger. Tilsvarende tall for 2023 var på 8,7 mill. kr.

2023

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto kredittforringede engasjement
Personmarkedet	28 313	3 132	25 181
Næringssektor fordelt:			
Primærnæringer	320	221	99
Industri	250	0	250
Bygg og anlegg	36 195	12 537	23 658
Varehandel	0	0	0
Transport og lagring	0	0	0
Eiendomsdrift og tjenesteyting	211	115	96
Øvrige næringer	4 596	1 653	2 943
Sum	69 885	17 658	52 227

Kredittforringede engasjement	2024	2023
Brutto misligholdte engasjement - over 90 dager	53 686	11
Nedskrivning steg 3	20 415	6
Netto misligholdte engasjement	33 271	5
Andre kredittforringede engasjement	29 055	69 874
Nedskrivning steg 3	6 138	17 652
Netto kredittforringede, ikke misligholdte engasjement	22 917	52 222
Netto misligholdt og kredittforringede engasjement	56 188	52 227

Kredittforringede engasjement fordelt etter sikkerheter

Sikkerhetskategori	2024		2023	
	Beløp	%	Beløp	%
Utlån med pant i bolig	29 226	35,3 %	25 726	36,8 %
Utlån med pant i annen sikkerhet	52 635	63,6 %	42 855	61,3 %
Utlån til offentlig sektor	0	0,0 %	0	0,0 %
Utlån uten sikkerhet	880	1,1 %	1 304	1,9 %
Ansvarlig lånekapital	0	0,0 %	0	0,0 %
Sum kredittforringede engasjement	82 741	100,0 %	69 885	100,0 %

NOTE 9 – Forfalte og kredittforringede utlån

	Ikke forfalte lån	Under 1 mnd.	Over 1 t.o.m. 3 mnd.	Over 3 t.o.m. 6 mnd.	Over 6 t.o.m. 12 mnd.	Over 1 år	Sum forfalte lån	Kredittforringede eng.
2024								
Privatmarkedet	4 105 899	54 723	6 892	6 533	3 187	1 745	73 080	30 106
Bedriftsmarkedet	803 912	14 629	8 488	6 777	35 443	-	65 337	52 635
Totalt	4 909 811	69 352	15 380	13 310	38 630	1 745	138 417	82 741
2023								
Privatmarkedet	3 870 466	147 810	20 372	6	5	-	168 193	28 313
Bedriftsmarkedet	765 749	12 486	7 654	-	-	-	20 140	41 572
Totalt	4 636 215	160 296	28 026	6	5	-	188 333	69 885

NOTE 10 – Eksponering på utlån, ubenyttede kreditter og garantier

2024	Brutto utlån	Nedskr. steg 1	Nedskr. steg 2	Nedskr. steg 3	Uben. kreditter	Garantier	Nedskr. steg 1	Nedskr. steg 2	Nedskr. steg 3	Maks kreditt-eksponering
<i>Tall i hele 1000 kr</i>										
Personmarkedet	4 178 979	-559	-3 840	-3 818	212 678	8 464	-15	-18	-8	4 391 863
Bedriftsmarkedet:										
Primærnæringer	74 634	-18	-692	-553	2 511	218	-1	-2	-	76 097
Industri	29 159	-36	-242	-148	3 417	630	-2	-1	-	32 777
Bygg og anlegg	173 211	-49	-952	-19 135	14 779	7 939	-7	-5	-12	175 769
Varehandel	42 986	-10	-125	-470	6 442	1 260	-5	-2	-	50 076
Transport og lagring	25 169	-12	-11	-	6 949	5 981	-2	-9	-	38 065
Eiendomsdrift og tjenesteyting	395 373	-155	-2 491	-321	3 520	599	-1	-	-25	396 499
Øvrige næringer	128 716	-40	111	-2 108	40 212	1 296	-6	-1	-	168 180
Sum bedriftsmarkedet	869 248	-320	-4 402	-22 735	77 830	17 923	-24	-20	-37	937 463
Sum eksponering	5 048 227	-879	-8 242	-26 553	290 508	26 387	-39	-38	-45	5 329 326

2023	Brutto	Nedskr.	Nedskr.	Nedskr.	Uben.	Garan-	Nedskr.	Nedskr.	Nedskr.	Maks kreditt-
Tall i hele 1000 kr	utlån	steg 1	steg 2	steg 3	kreditter	tier	steg 1	steg 2	steg 3	eksponering
Personmarkedet	4 038 659	-622	-2 068	-3 134	211 190	12 574	-20	-2	-5	4 256 572
Bedriftsmarkedet:										
Primærnæringer	84 542	-104	-187	-221	3 498	206	-2	-6	-	87 726
Industri	23 991	-25	-40	-	4 580	630	-7	-3	-	29 126
Bygg og anlegg	138 665	-63	-709	-12 535	17 520	8 185	-11	-12	-2	151 038
Varehandel	38 414	-33	-30	-	5 440	1 210	-7	-1	-	44 993
Transport og lagring	28 120	-25	-163	-	6 457	5 345	-6	-25	-	39 703
Eiendomsdrift og tjenesteyting	347 329	-437	-792	-115	3 843	1 450	-3	-	-	351 275
Øvrige næringer	124 828	-147	979	-1 653	34 563	1 297	-4	-3	-	159 860
Sum bedriftsmarkedet	785 889	-834	-942	-14 524	75 901	18 323	-40	-50	-2	863 721
Sum eksponering	4 824 548	-1 456	-3 010	-17 658	287 091	30 897	-60	-52	-7	5 120 293

NOTE 11 - Nedskrivninger på utlån, ubenyttede kreditter og garantier

I henhold til IFRS 9 er bankens utlån til kunder, ubenyttede kreditter og garantier gruppert i tre steg basert på misligholds sannsynligheter (PD) på innregningstidspunktet sammenlignet med misligholdssannsynlighet på balansedagen. Samt øvrige indikatorer på vesentlig økning i kredittrisiko og/eller kredittforringelse, herunder antall dager med betalingsmislighold, betalingslettelser ved finansielle vanskeligheter og skjønsmessige tapsvurderinger. Fordelingen mellom stegene gjøres for det enkelte lån eller engasjement.

Tabellene under spesifiserer endringene i periodens nedskrivninger og brutto balanseført utlån, garantier og ubenyttede trekkrettigheter for hvert steg, og inkluderer følgende elementer:

- Overføring mellom stegene som skyldes endring i kredittrisiko, fra 12 måneders forventet kredittap i steg 1 til kreditt tap over levetiden til instrumentet i steg 2 og steg 3.
- Økning i nedskrivninger ved utstedelse av nye utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Reduksjon i nedskrivninger ved fraregning av utlån, ubenyttede kreditter og garantier.
- Økning eller reduksjon i nedskrivninger som skyldes endringer i inputvariabler, beregningsforutsetninger, makroøkonomiske forutsetninger og effekten av diskontering.

Nedskrivning på ubenyttede kreditter og garantier er balanseført som gjeldsforpliktelse i regnskapet, under andre avsetninger.

2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2024	622	699	3 134	4 456
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	30	-149	-51	-169
Overføringer til steg 2	-82	1 096	-85	929
Overføringer til steg 3	-7	-25	797	765
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	44	1	90	135
Utlån som er fraregnet i perioden	-160	-415	-152	-728
Konstaterte tap		-90		-90
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-180	541	77	438
Andre justeringer	293	834	-18	1 109
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2024	560	2 493	3 793	6 845

2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Brutto utlån til kunder - personmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2024	3 699 137	311 221	28 301	4 038 659
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	73 711	-71 701	-2 010	0
Overføringer til steg 2	-185 804	188 777	-2 973	0
Overføringer til steg 3	-3 776	-7 021	10 797	0
Nye utlån utbetalt	1 551 876	118 651	10	1 670 536
Utlån som er fraregnet i perioden	-1 412 492	-112 706	-4 928	-1 530 126
Konstaterte tap		-90		-90
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2024	3 722 652	427 131	29 196	4 178 979

2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2024	834	2 310	14 517	17 661
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	29	-408	0	-379
Overføringer til steg 2	-211	3 883	-4	3 667
Overføringer til steg 3	-38	-494	1 566	1 033
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	66	1 215	5 251	6 532
Utlån som er fraregnet i perioden	-65	-366	-75	-505
Konstaterte tap		-18		-18
Endet eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-396	1 380	10 498	11 482
Andre justeringer	101	-1 754	-8 992	-10 645
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2024	319	5 748	22 760	28 828

2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2024	60	52	7	119
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	1	-10	0	-9
Overføringer til steg 2	-7	19	0	12
Overføringer til steg 3	-2	-1	25	22
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	11	1	0	13
Nedskr. på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-13	-27	0	-41
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-20	3	0	-17
Andre justeringer	10	1	12	23
Nedskrivninger pr. 31.12.2024	39	38	44	122

2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Ubenyttede kreditter og garantier	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto eksponering pr. 01.01.2024	303 032	9 217	5 737	317 987
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	3 064	-3 064	0	0
Overføringer til steg 2	-2 570	2 570	0	0
Overføringer til steg 3	0	441	-441	0
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	50 854	982	0	51 836
Ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-45 446	-4 047	-3 459	-52 952
Brutto eksponering pr. 31.12.2024	308 934	6 099	1 837	316 871

2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Akkumulerte nedskrivninger balanse-/utenombalanseposter	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2024	1 516	3 061	17 658	22 236
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	60	-566	-51	-557
Overføringer til steg 2	-300	4 997	-89	4 607
Overføringer til steg 3	-48	-520	2 388	1 820
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	109	1 216	5 341	6 667
Utlån som er fraregnet i perioden	-225	-781	-227	-1 233
Konstaterte tap	0	-108	0	-108
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-596	1 924	10 575	11 903
Andre justeringer	404	-918	-8 998	-9 513
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	11	1	0	13
Nedskr. på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-13	-27	0	-41
Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2024	918	8 280	26 597	35 795

2024	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Akkumulert brutto eksponering balanse-/utenombalanseposter	12 mnd. tap	Livstid tap	Livstid tap	Totalt
Brutto eksponering pr. 01.01.2024	4 576 613	496 036	69 884	5 142 534
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	-81 968	84 040	-2 072	0
Overføringer til steg 2	-193 505	182 805	10 700	0
Overføringer til steg 3	-8 906	-15 123	24 029	0
Nye utlån utbetalt	1 710 040	125 739	304	1 836 084
Utlån som er fraregnet i perioden	-1 470 506	-137 917	-3 871	-1 612 294
Konstaterte tap	0	-108	0	-108
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	50 854	982	0	51 836
Ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-45 446	-4 047	-3 459	-52 952
Akkumulert brutto eksponering pr. 31.12.2024	4 537 177	732 406	95 516	5 365 099

Individuelle nedskrivninger (steg 3) på utlån og garantier	2024	2023
Steg 3 - Individuelle nedskrivninger ved begynnelsen av perioden	17 658	6 864
Steg 3 - Økte individuelle nedskrivninger i perioden	6 352	51
Steg 3 - Nye individuelle nedskrivninger i perioden	2 841	13 170
Steg 3 - Tilbakeføring av individuelle nedskr. fra tidligere perioder	-252	-1 962
Steg 3 - Periodens konstaterte tap som det tidligere år er nedskrevet for	-2	-465
Individuelle nedskrivninger (steg 3) ved slutten av perioden	26 597	17 658

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	2024	2023
Steg 1 - Periodens endring i forventet tap på utlån	-602	126
Steg 2 - Periodens endring i forventet tap på utlån	5 223	-2 922
Steg 3 - Periodens endring i tap på utlån	8 933	10 558
Steg 3 - Periodens konst. tap som det tidligere er foretatt nedskr. for	0	599
Steg 3 - Periodens konst. tap som det tidligere ikke er foretatt nedskr. for	108	21
Steg 3 - Renter på individuelt nedskrevne lån	-1 155	-445
Steg 3 - Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-281	-74
Alle steg - Periodens endring i forventet tap på garantier	0	0
Tapskostnader i perioden	12 226	7 863

NOTE 12 – Store engasjement

Pr. 31.12.2024 utgjorde de 10 største konsoliderte kredittengasjementene i morbanken 4,66 % (2023: 5,11 %) av brutto engasjement. Banken har ingen konsoliderte kredittengasjement som blir rapportert som store engasjement, dvs. at engasjementene utgjør mer enn 10% av bankens kjernekapital.

	2024	2023
10 største engasjement	250 069	262 701
Totalt brutto engasjement	5 365 122	5 142 536
i % av brutto engasjement	4,66 %	5,11 %
Netto kjernekapital	598 746	534 987
i % av netto kjernekapital	41,77 %	49,10 %
Største engasjement utgjør	6,70 %	7,22 %

Brutto engasjement inkluderer utlån til kunder (før nedskrivning), ubenyttede kredittrammer og garantiansvar. Engasjementsbeløpet er før risikovektning og sikkerheter.

NOTE 13 – Sensitivitet knyttet til kredittrisiko.

Avsatte tap på utlån, kreditter og garantier	Basis	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Steg 1	918	17467	15 916	16 275	15 562
Steg 2	8 280	41 917	69 694	43 630	37 272

Basis

Nedskrivninger i steg 1 og 2 som beregnet i nedskrivningsmodellen.

Scenario 1: Ingen påvirkning fra makromodell

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en konstant "forventning til fremtiden". Det betyr at scenarioet beskriver en forventning om "ingen endringer i økonomien" frem i tid. Scenarioet kan med fordel benyttes til å vurdere konsekvensene av framtidforventningene i de geografiske områder eller bransjer, som har større justeringer.

Scenario 2: Full løpetid på alle avtaler

Scenarioet behandler alle fasiliteter med full løpetid og simulerer hvordan nedskrivningen vil endres hvis alle fasiliteter anvender kontraktuell løpetid. Nedskrivningsmodellen benytter ellers for steg 1 ett års løpetid og for steg 2 en gjennomsnittlig forventet løpetid ved beregning av nedskrivninger.

Scenario 3: PD 12 mnd. økt med 10 %

Endringen, som følge av en 10 % stigning i sannsynligheten for default scenarioet, viser effekten ved en isolert stigning i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordeling og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 4: PD 12 mnd. redusert med 10 %

Endringen, som følge av et 10% fall i sannsynligheten for default scenarioet, viser effekten ved et isolert fall i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

NOTE 14 – Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken i en gitt situasjon ikke er i stand til å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til at banken kan møte sine forpliktelser. Det er i hovedsak 3 områder som har innvirkning på bankens likviditetsrisiko;

1) Balansestruktur: Banken har liten forskjell i omløpshastighet og bindingstid på aktiva og passiva, og har således et lavt refinansieringsbehov.

2) Likviditeten i markedet: Denne er vurdert til god.

3) Kredittverdighet: Kredittverdighet kommer til uttrykk gjennom banken sin rating. Viktige elementer i ratingen er banken sin soliditet, likviditet, inntjening, risikoprofil og porteføljekvalitet. Banken er ratet på samme nivå som banker man kan sammenligne seg med.

2024							Uten	
Avtalt løpetid for hovedposter i balansen	0-1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	løpetid	Totalt	
Kontanter og kontantekvivalenter						86 560	86 560	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner						437 283	437 283	
Netto utlån til og fordringer på kunder	50	4 553	42 960	190 073	4 748 723	26194	5 012 553	
Obligasjoner, sertifikat og lignende		65 806	52 529	137 127			255 462	
Finansielle derivater			182				182	
Øvrige eiendeler	7 133					318 546	325 679	
Sum eiendeler	7 183	70 359	95 671	327 200	4 748 723	868 583	6 117 719	
Gjeld til kredittinstitusjoner				100 549		9 498	110 047	
Innskudd fra og gjeld til kunder	2 403 611	1 657 152		94 854			4 155 617	
Obligasjonsgjeld		82 839	175 397	704 677		-62	962 851	
Finansielle derivater			68				68	
Øvrig gjeld	7842	8418	18923	4 193	4524	40	43 940	
Ansvarlig lånekapital					90 390		90 390	
Sum gjeld	2 411 453	1 748 409	194 388	904 273	94 914	9 476	5 362 913	
Netto	-2 404 270	-1 678 050	-98 717	-577 073	4 653 809	859 107	754 806	

2023							Uten	
Avtalt løpetid for hovedposter i balansen	0-1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	løpetid	Totalt	
Kontanter og kontantekvivalenter						83 276	83 276	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner						393 233	393 233	
Netto utlån til og fordringer på kunder	2 143	21 628	40 233	179 124	4 542 539	16 756	4 802 423	
Obligasjoner, sertifikat og lignende		24 768	9 064	160 075			193 907	
Finansielle derivater				182			182	
Øvrige eiendeler	3 745					325 630	329 375	
Sum eiendeler	5 888	46 396	49 297	339 381	4 542 539	818 895	5 802 396	
Gjeld til kredittinstitusjoner			50 433	50 035		1 140	101 608	
Innskudd fra og gjeld til kunder	2 323 088	1 468 847		53 626			3 845 561	
Obligasjonsgjeld			151 780	853 980		507	1 006 267	
Finansielle derivater		68					68	
Øvrig gjeld	12 218	7 939	15 795	4 211	4 563	9	44 735	
Ansvarlig lånekapital		40 130			50 103		90 233	
Sum gjeld	2 335 306	1 516 984	218 008	961 852	54 666	1 656	5 088 472	
Netto	-2 329 418	-1 470 588	-168 711	-622 471	4 487 873	817 239	713 924	

NOTE 15 – Renterisiko

Bankens utlån og finansiering er i all hovedsak i flytende rente. Dette medfører en begrenset eksponering mot endringer i markedsrentene.

Banken hadde pr 31.12.2024 gitt utlån til kunder med fastrente for totalt 95,4 mnok. 20 mnok av disse er sikret med renteswap.

Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentevilkår

Post i balansen pr 31.12.2024	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter	82 766					3 794	86 560
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	434 283					3 000	437 283
Netto utlån til og fordringer på kunder	45 078	4 907 714	7 539	79 073	8 822	-35 674	5 012 552
Obligasjoner, sertifikater og lignende		215 822				39 641	255 463
Finansielle derivater						182	182
Øvrige eiendeler (uten renteeksponering)		58 054				267 625	325 679
Sum eiendeler	562 127	5 181 590	7 539	79 073	8 822	278 568	6 117 719
-herav i utanlandsk valuta	212						212
Gjeld til kredittinstitusjoner		100 000				10 047	110 047
Innskudd fra og gjeld til kunder	158 872	3 996 745					4 155 617
Obligasjonsgjeld		957 000				5851	962 851
Finansielle derivater						68	68
Øvrig gjeld (uten renteeksponering)						43 940	43 940
Ansvarlig lånekapital		90 000				390	90 390
Sum gjeld	158 872	5 143 745	0	0	0	60 296	5 362 913
- herav i utanlandsk valuta							0
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	403 255	37 845	7 539	79 073	8 822	218 272	754 806

Tidspunkt fram til avtalt/sannsynlig endring av rentevilkår

Post i balansen pr 31.12.2023	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding 1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter	79 478					3 798	83 276
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	390 233					3 000	393 233
Netto utlån til og fordringer på kunder	33 071	4 747 972		30 883	12 623	-22 124	4 802 425
Obligasjoner, sertifikater og lignende		223 107				25 907	249 014
Finansielle derivater						182	182
Øvrige eiendeler (uten renteeksponering)						274 266	274 266
Sum eiendeler	502 782	4 971 079	0	30 883	12 623	285 029	5 802 396
-herav i utanlandsk valuta							0
Gjeld til kredittinstitusjoner		100 000				1 608	101 608
Innskudd fra og gjeld til kunder	154 443	3 691 118					3 845 561
Obligasjonsgjeld		1 000 000				6 267	1 006 267
Finansielle derivater						68	68
Øvrig gjeld (uten renteeksponering)						44 735	44 735
Ansvarlig lånekapital		90 000				233	90 233
Sum gjeld	154 443	4 881 118	0	0	0	52 911	5 088 472
- herav i utanlandsk valuta						189	0
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	348 339	89 961	0	30 883	12 623	232 118	713 924

Endring av rentevilkår

Renterisiko oppstår i forbindelse med bankens utlåns- og innlånsvirksomhet. Renterisiko er resultatet av at rentebindingstiden for bankens aktiva- og passivside ikke er sammenfallende.

Renterisiko pr. 31.12.2024

Eiendeler	Eksponering	Renteløpetid	Renterisiko ved	
			1% endring	
Utlån til kredittinstitusjoner - flytende rente	437 283	0,00		-12
Utlån til kredittinstitusjoner - oppsigelse	0	0,09		0
Utlån til kunder - flytende rente	4 952 793	0,17		-8 255
Utlån til kunder - fast rente	95 434	3,01		-2 873
Rentebærende verdipapirer	273 876	0,25		-685
Gjeld				
Innlån fra kredittinstitusjoner - flytende rente	100 000	0,25		250
Innlån fra kredittinstitusjoner - oppsigelse	0	0,09		0
Innskudd fra kunder - flytende rente	4 155 617	0,17		6 926
Innskudd fra kunder - nibor rente	158 841	0,00		4
Verdipapirgjeld (inkl ansvarlige lån og fondsobl.)	1 097 000	0,25		2 743
Utenom balansen				
Renterisiko i derivater (aktivsikring)	20 000	0,31		62
Renterisiko i derivater (passivsikring)	0	-		0
Sum renterisiko				-1 839

Avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser for hovedposter i balansen

Ved endring i markedsrentene kan ikke banken foreta renteendringer for alle balanseposter samtidig dersom disse har ulik bindingstid. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet. Renterisiko omfatter også av den direkte effekten en renteendring vil ha på balanseposter med og uten rentebinding. En renteendring på 1 % vil gi en årlig effekt på resultatregnskapet på 1,8 mill. kr.

NOTE 16 – Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

	2024	2023	Gj.snittlig rentesats*	Gj.snittlig rentesats*
Renteinntekter og lignende inntekter				
Renter og lign. inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (amortisert kost)	21 581	14 070		
Renter og lign. inntekter av utlån til og fordringer på kunder	311 090	252 734	6,25 %	5,47 %
Renter og lign. inntekter av sertifikater, obl. og andre renteb. vpp (virkelig verdi)	10 687	7 204		
Andre renteinntekter og lign. inntekter	601	445		
Sum renteinntekter og lignende inntekter	343 959	274 453		
Rentekostnader og lignende kostnader				
Renter og lign. kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner (amortisert kost)	5 796	5 214	5,96 %	5,11 %
Renter og lign. kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder (amortisert kost)	143 722	103 157	3,60 %	2,74 %
Renter og lign. kostnader på utstedte verdipapirer (amortisert kost)	57 678	41 880	5,86 %	5,02 %
Renter og lign. kostnader på ansvarlig lånekapital (amortisert kost)	6 846	2 631	7,61 %	6,58 %
Renter og lign. kostnader på fondsobligasjonskapital (amortisert kost)	0	0		
Andre rentekostnader og lign. kostnader	4 276	3 287		
Sum rentekostnader og lignende kostnader	218 318	156 170		
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	125 641	118 283		

*Gjennomsnittlig rentesats er beregnet for effektiv rente

NOTE 17 – Kundesegmentinformasjon

Banken rapporterer kun på segment når det gjelder portefølje utlån og innskudd, samt renter og tap. Dette rapporteres til styret og ledergruppen.

RESULTAT	2024				2023			
	PM	BM	Ufordelt	Totalt	PM	BM	Ufordelt	Totalt
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	141 591	25 777	-41 727	125 641	126 730	22 852	-31 299	118 283
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter			2 729	2 729			3 458	3 458
Netto provisjonsinntekter			37 034	37 034			29 190	29 190
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter			8 192	8 192			5 039	5 039
Andre driftsinntekter			110	110			12	12
Netto andre driftsinntekter	0	0	48 065	48 065	0	0	37 699	37 699
Lønn og personalkostnader			-45 606	-45 606			-42 471	-42 471
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immaterielle eiendeler			-4 097	-4 097			-4 341	-4 341
Andre driftskostnader			-38 703	-38 703			-33 264	-33 264
Sum driftskostnader	0	0	-88 406	-88 406	0	0	-80 076	-80 076
Tap på utlånsengasjement og garantier	-2 163	-10 062	0	-12 225	1 656	-9 519	0	-7 863
Resultat før skatt	139 428	15 715	-82 068	73 075	128 386	13 333	-73 676	68 043
BALANSETALL	PM	BM	Ufordelt	Totalt	PM	BM	Ufordelt	Totalt
Utlån til og fordringer på kunder inkl. boligkreditt	6 671 844	869 248		7 541 092	6 523 370	785 889		7 309 259
Innskudd fra kunder	3 170 661	984 956		4 155 617	2 954 942	890 619		3 845 561

NOTE 18 - Andre inntekter

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	2024	2023
Garantiprovisjon	461	431
Formidlingsprovisjoner	1 397	1350
Provisjoner fra boligkredittselskaper	20 036	13 915
Betalingsformidling	13 808	12 372
Verdipapirforvaltning	638	654
Provisjon ved salg av forsikringstjenester	5 245	4 452
Andre provisjons- og gebyrinntekter	116	220
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	41 701	33 394

Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2024	2023
Garantiprovisjon	0	0
Betalingsformidling	3 089	3 032
Andre gebyr- og provisjonskostnader	1 579	1 172
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	4 668	4 204

Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	2024	2023
Netto gevinst/tap på utlån og fordringer	0	0
Netto gevinst/tap på sertifikater og obligasjoner	1 191	1 183
Netto gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning	5 981	3 121
Netto gevinst/tap på finansielle derivater		
Netto gevinst/tap på valuta	1 020	736
Netto gevinst/tap på finansielle instrument	8 192	5 039

Andre driftsinntekter	2024	2023
Driftsinntekter faste eiendommer	0	0
Andre driftsinntekter	110	12
Sum andre driftsinntekter	110	12

Utbytte	2024	2023
Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	2 729	3 458
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	0	0
Inntekter av eierinteresser i konsernselskaper	0	0
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	2 729	3 458

Sum netto andre driftsinntekter	48 063	37 699
--	---------------	---------------

NOTE 19 – Lønn og andre personalkostnader

Lønn og andre personalkostnader	2024	2023
Lønn	33 401	30 343
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	6 819	6 491
Pensjoner	3 363	3 435
Sosiale kostnader	2 023	2 202
Sum lønn og andre personalkostnader	45 606	42 471

2024					Pensjons-	Sum lønn m.v.	Lån og
Funksjon	Lønn	Honorar	Andre ytelser	kostnad	2024	sikk.still.	
Banksjef	1 945		216	220	2 381		
Ass. banksjef	1 529		78	217	1 824	4 632	
Sum ledende ansatte	3 474		294	437	4 205	4 632	
Styrets leder, Arne Lunde		159			159	2 991	
Styrets nestleder, Jan Gunnar Tors		121			121	128	
Styremedlem, Anne Britt Kåsa		99			99		
Styremedlem, Brigitte M. Thomassen Garvik		100			100	8 553	
Styremedlem, Gro bente Rønningen		100			100	1 684	
Fast møtende varamedlem, Kai Tore Austad		61			61		
Varamedlem, Eva Tverraaen		0			0	2 500	
Sum styret		640	0	0	640	15 856	
Tyke Tveit		48			48		
Sum forstanderskap		48	0	0	48	0	

2023					Pensjons-	Sum lønn m.v.	Lån og
Funksjon	Lønn	Honorar	Andre ytelser	kostnad	2023	sikk.still.	
Banksjef	1 830		233	252	2 315		
Ass. banksjef	1 446		81	258	1 785	1 705	
Sum ledende ansatte	3 276		314	510	4 100	1 705	
Styrets leder, Arne Lunde		147			147	3017	
Styrets nestleder, Jan Gunnar Tors		107			107	164	
Styremedlem, Anne Britt Kåsa		95			95		
Styremedlem, (ny) Brigitte M. Thomassen Garvik		76			76	4828	
Styremedlem, (ny) Gro bente Rønningen		74			74	1674	
Fast møtende varamedlem, Kai Tore Austad		59			59		
Styremedlem, (avtroppet) Anne Marit Dalane		18			18	1989	
Styremedlem (avtroppet), Linda Amanda Celin		16			16	6286	
Varamedlem, Eva Tverraaen		3			3	2500	
Sum styret		595	0	0	595	20 458	
Tyke Tveit		37			37		
Sum forstanderskap		37	0	0	37	0	

Leder i valgkomiteen har mottatt en godtgjørelse på kr 2.500.- per møte.
Medlemmer i valgkomiteen har mottatt en godtgjørelse på kr 2.500.- per møte.

Banksjef og ass. banksjef er omfattet av bankens innskuddsbaserte pensjonsordning på lik linje med de øvrige ansatte.

Banken har ikke forpliktet seg overfor banksjef eller styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av ansettelsesforholdet eller vervet. Banken har heller ikke forpliktelser overfor ansatte og tillitsvalgte knyttet til overskuddsdeling, tegningsrettigheter, opsjoner mv.

	2024	2023
Antall årsverk i banken pr. 31.12.	37,2	37,0
Kostnader til rentesubsidiering av lån til ansatte i regnskapsåret	1 119	983

Pensjonskostnader

Alle bankens ansatte inngår i en felles innskuddsbasert pensjonsordning.
Bankens innskuddspensjonsordning oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Fram til ordningen opphørte i 2010, var banken omfattet av Avtalefestet Pensjon (AFP) for finansiell sektor. Som erstatning for den opphørte AFP-ordningen ble det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg til den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og ordningen gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Ny AFP-ordning er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelser og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen derfor behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det er ikke fondsopbygging i ordningen.

Pensjonskostnader	2024	2023
Innskuddsbasert pensjonsordning	2 822	2 923
Avtalefestet pensjonsordning (AFP)	541	512
Sum pensjonskostnader	3 363	3 435

NOTE 20 – Andre driftskostnader

Andre driftskostnader	2024	2023
LOKALBANK (felleskostnader og kjøpte tjenester)	6 929	4 957
Andre eksterne tjenester	4 125	2 624
Ekstern revisjon	1 138	789
IT-kostnader	13 588	11 811
Leide lokaler	1 059	1 291
Kontorrekvisita, porto, telekostnader	1 937	1 489
Reiser	630	826
Markedsføringskostnader	2 557	2 339
Medlemskontingenter	1 043	973
Formuesskatt	2 087	1 492
Andre driftskostnader	3 609	4 672
Sum andre driftskostnader	38 702	33 263
Honorarer til ekstern revisor (inkl mva)		
Lovpålagt revisjon	797	581
Andre attestasjonstjenester	83	91
Skatte- og regnskapsrådgivning	97	117
Andre tjenester utenfor revisjon	161	0
Sum kostnader til ekstern revisjon	1 138	789

NOTE 21 – Transaksjoner med nærstående

Myren Næringsbygg AS

Myren Næringsbygg AS er et 100 % eid datterselskap og er et rent eiendomsforetak.

Banken har inngått leiekontrakt med Myren Næringsbygg AS om leier av lokaler til sitt avdelingskontor i Skien. I 2024 har banken innbetalt 0,87 mnok i husleie. Innskudd og utlån samt øvrige transaksjoner mellom nærstående parter og banken har de samme betingelser som overfor en ekstern tredjepart.

Myren Næringsseiendom AS

Myren Næringsseiendom AS er et 100% eid datterselskap og er et rent eiendomsforetak.

Innskudd og utlån samt øvrige transaksjoner mellom nærstående parter og banken har de samme betingelser som overfor en ekstern tredjepart. Selskapet er etablert i april 2024.

Det er ikke utarbeidet konsernregnskap ettersom datterselskapene ikke har betydning for å bedømme konsernets stilling og resultat.

I tillegg driver datterselskapet virksomhet som er vesentlig forskjellig fra virksomheten i Drangedal Sparebank.

	2024	2023
Myren Næringsbygg AS		
Innskudd fra datterselskap	1078	224
Utlån til datterselskap	0	0
Renter til datterselskap	1	0
Renter fra datterselskap	0	0
Myren Næringsseiendom AS		
Innskudd fra datterselskap	1448	0
Utlån til datterselskap	0	0
Renter til datterselskap	1	0
Renter fra datterselskap	0	0

NOTE 22 – Skatter

Betalbar inntektsskatt	2024	2023
Resultat før skattekostnad	73 073	68 044
Permanente forskjeller	-1 232	-2 158
Renter på hybridkapital ført direkte mot egenkapitalen (periodisert)	-4 238	-3 744
Andre inntekter og kostnader	-2 310	-930
Endring i midlertidige forskjeller	-8	308
Sum skattegrunnlag	65 285	61 520

Betalbar inntektsskatt (25%)	16 321	15 380
-------------------------------------	---------------	---------------

Årets skattekostnad		
Betalbar inntektsskatt	17 381	16 316
Skatteeffekt av renter på hybridkapital ført mot egenkapitalen	-1 060	-936
Endring utsatt skatt over resultatet	43	99
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	22	257
Årets skattekostnad	16 386	15 736

Resultat før skattekostnad	73 073	68 044
25% skatt av resultat før skattekostnad	18 268	17 011
25% skatt av permanente forskjeller	-308	-540
25% skatt av renter på hybridkapital ført mot egenkapitalen	-1 060	-936
Skatteeffekt på andre poster ført direkte mot egenkapitalen	-537	-56
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	22	257
Skattekostnad	16 386	15 736
Effektiv skattesats (%)	22,42 %	23,13 %

Endring balanseført utsatt skattefordel	2024	2023
Balanseført utsatt skattefordel 31.12. forrige år	86	338
Resultatført utsatt skatt i perioden	-43	-99
Skatt på verdiendringer over utvidet resultat	15	-153
Balanseført utsatt skattefordel 31.12.	58	86

Utsatt skattefordel	31.12.2024	01.01.2024
Driftsmidler	1 068	1 071
Leieforpliktelser	-4	
Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	-278	-116
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (ECL 12 mnd)	-552	-610
Sum midlertidige forskjeller	234	345

Utsatt skattefordel (25% utsatt skatt)	59	86
---	-----------	-----------

Resultatført utsatt skatt	2024	2023
Driftsmidler	1	-77
Leieforpliktelser	6	
Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	41	176
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat (ECL 12 mnd)	-15	153
Sum endring utsatt skattefordel	33	252

NOTE 23 – Kategorier av finansielle instrumenter

2024

Regnskapspost	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til		Totalt
			virkelig verdi over resultatet	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	
Finansielle eiendeler					
Kontanter og kontantekvivalenter (fordringer på sentralbanker)	86 560				86 560
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	437 283				437 283
Utlån til og fordringer på kunder	1 316 790			3 695 763	5 012 553
Obligasjoner og andre renteb. verdipapirer med fast avkastning			255 463		255 463
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		203 766			272 500
Finansielle derivater		182			182
Sum finansielle eiendeler	1 840 633	203 948	255 463	3 695 763	6 064 541
Finansiell gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner	110 047				110 047
Innskudd fra og gjeld til kunder	4 155 617				4 155 617
Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	962 851				962 851
Ansvarlig lånekapital	90 390				90 390
Finansielle derivater		68			68
Sum finansiell gjeld	5 318 905	68	0	0	5 318 973

2023

Regnskapspost	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til		Totalt
			virkelig verdi over resultatet	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	
Finansielle eiendeler					
Kontanter og kontantekvivalenter (fordringer på sentralbanker)	83 276				83 276
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	393 233				393 233
Utlån til og fordringer på kunder	1 147 540			3 654 884	4 802 424
Obligasjoner og andre renteb. verdipapirer med fast avkastning			193 907		193 907
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		182 632			288 622
Finansielle derivater		182			182
Sum finansielle eiendeler	1 624 050	182 814	193 907	3 654 884	5 761 645
Finansiell gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner	101 608				101 608
Innskudd fra og gjeld til kunder	3 845 561				3 845 561
Gjeld ved utstedelse av verdipapirer	1 006 267				1 006 267
Ansvarlig lånekapital	90 233				90 233
Finansielle derivater		68			68
Sum finansiell gjeld	5 043 670	68	0	0	5 043 738

NOTE 24 – Virkelig verdi finansielle instrumenter

Virkelig verdi og bokført verdi av finansielle eiendeler og gjeld	2024		2023	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Finansielle eiendeler bokført til amortisert kost				
Kontanter og kontantekvivalenter (fordringer på sentralbanker)	86 560	86 560	83 276	83 276
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	437 283	437 283	393 233	393 233
Utlån til kunder (kun utlån vurdert til amortisert kost)	1 316 790	1 316 790	1 147 540	1 147 540
Sum finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost	1 840 633	1 840 633	1 624 050	1 624 050

Finansiell gjeld bokført til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner	110 047	110 047	101 608	101 608
Innskudd fra kunder	4 155 617	4 155 617	3 845 561	3 845 561
Gjeld stiftet ved utsedelse av verdipapirer	962 851	964 421	1 006 267	1 006 383
Ansvarlig lånekapital	90 390	91 877	90 233	90 190
Sum finansiell gjeld vurdert til amortisert kost	5 318 905	5 321 963	5 043 670	5 043 742

Nivåfordeling finansielle instrumenter (verdipapirer)	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings-teknikk basert på <u>ikke</u> observerbare markedsdata	
2024				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		313 517	145 712	459 229
Verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)			68 734	68 734
Sum eiendeler	0	313 517	214 446	527 963

Nivåfordeling finansielle instrumenter (utlån til kunder)	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings-teknikk basert på <u>ikke</u> observerbare markedsdata	
2024				
Utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet				0
Utlån til kunder til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)			3 695 763	3 695 763
Sum eiendeler	0	0	3 695 763	3 695 763

2024	Verdipapirer		Utlån til kunder	
	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Virkelig verdi over resultatet	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Virkelig verdi over resultatet
Avstemming av nivå 3				
Inngående balanse	105 990	127 525	3 654 884	
Realisert resultatført gevinst/tap	188	51		
Urealisert resultatført gevinst/tap		2 982		
Valutakorreksjoner aksjer i utenlandsk valuta	339			
Urealisert gevinst og tap i utvidet resultat (OCI)	-3 661		-44	
Investeringer/kjøp	3 487	15 609		
Salg	-37 610	-456		
Endring i portefølje			40 923	
Utgående balanse	68 734	145 712	3 695 763	0

Nivåfordeling finansielle instrumenter (verdipapirer)	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings- teknikk basert på <u>ikke</u> observerbare markedsdata	
2023				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		249 014	127 525	376 539
Verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)		0	105 990	105 990
Sum eiendeler	0	249 014	233 515	482 529

Nivåfordeling finansielle instrumenter (utlån til kunder)	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings- teknikk basert på <u>ikke</u> observerbare markedsdata	
2023				
Utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet				0
Utlån til kunder til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)			3 654 884	3 654 884
Sum eiendeler	0	0	3 654 884	3 654 884

2023	Verdipapirer		Utlån til kunder	
	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Virkelig verdi over resultatet	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Virkelig verdi over resultatet
Avstemming av nivå 3				
Inngående balanse	131 814	97 955	0	0
Realisert resultatført gevinst/tap				
Urealisert resultatført gevinst/tap		598		
Valutakorreksjoner aksjer i utenlandsk valuta	64			
Urealisert gevinst og tap i utvidet resultat (OCI)	-4 453		610	
Investeringer/kjøp	2 114	28 972		
Salg	-23 549		3 654 274	
Utgående balanse	105 990	127 525	3 654 884	0

Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3 (verdipapirer)	2024 Kursendring			
	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	116 569	131 140	160 282	174 853
Verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	54 987	61 860	75 607	82 481
Sum eiendeler	171 556	193 000	235 889	257 333

Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3 (utlån til kunder)	2024 Kursendring			
	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet	0	0	0	0
Utlån til kunder til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	2 956 610	3 326 187	4 065 339	4 434 916
Sum eiendeler	2 956 610	3 326 187	4 065 339	4 434 916

Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3 (verdipapirer)	2023 Kursendring			
	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet	102 020	114 773	140 278	153 030
Verdipapirer til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	84 792	95 391	116 589	127 188
Sum eiendeler	186 812	210 164	256 867	280 218

Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3 (utlån til kunder)	2023 Kursendring			
	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Utlån til kunder til virkelig verdi over resultatet	0	0	0	0
Utlån til kunder til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	2 923 907	3 289 396	4 020 372	4 385 861
Sum eiendeler	2 923 907	3 289 396	4 020 372	4 385 861

NOTE 25 – Sertifikater og obligasjoner

2024	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Obligasjonsportefølje			
Stat / statsgaranterte	49 786	49 762	49 884
Kommune / fylke			
Bank og finans	66 050	66 149	66 531
Obligasjoner med fortrinsrett	138 087	138 290	139 049
Industri			
Sum obligasjonsportefølje	253 923	254 200	255 463
Herav børsnoterte verdipapirer	0	0	0
2023			
Obligasjonsportefølje			
Stat / statsgaranterte	24 723	24 768	24 768
Kommune / fylke			
Bank og finans	51 050	51 050	51 378
Obligasjoner med fortrinsrett	117 087	117 158	117 761
Industri			
Sum obligasjonsportefølje	192 860	192 976	193 907
Herav børsnoterte verdipapirer	0	0	0

Bankens sertifikater og obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet. Det er ligningsverdier som er grunnlaget for verdsettelsen. Påløpte renter er inkludert i bokførte verdier.

NOTE 26 – Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over ordinært resultat

	Org.nr.	2024			2023			
		Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte	Antall	Kostpris	Bokført verdi
Sum sertifikat og obligasjoner			253 923	255 463		192 860	193 907	
NBNP AS	998 845 467	590	11	11		590	11	11
Brage Finans AS	995 610 760	478 151	7 989	14 957		445 779	8 199	10 672
Verd Boligkreditt AS	994 322 427	83 285	88 484	90 692	1 371	74 533	79 186	80 286
Frende Holding AS	991 410 325	50 761	31 391	30 648	981	44 971	27 133	27 153
Balder Betaling AS	918 693 009	274 750	9 152	8 423		274 750	9 152	8 423
Norne Securities AS	992 881 828	120 358	1 004	980		120 358	1 004	980
Sum aksjer til virkelig verdi over resultatet			138 031	145 711	2 352	124 685	127 525	3 307
Pengemarkedsfond								
Holberg OMF		285 554	28 711	30 220		273 832	27 511	28 711
Pluss Likviditet		26 279	26 396	27 834		25 207	25 142	26 396
Sum aksje- og pengemarkedfond til virkelig verdi over resultatet			55 107	58 054		52 653	55 107	
Sum verdipapirer til virkelig verdi over resultatet			447 061	459 228		370 198	376 539	

NOTE 27 – Aksjer til virkelig verdi over utvidet resultat

	2024				2023				
	Org.nr.	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Eika Boligkreditt AS	885 621 252	14 798 931	63 050	60 428		22 973 956	97 364	98 155	125
Myren Næringsbygg AS	986 979 808	1 000	11 859	11 859		1 000	11 859	11 859	
Myren Næringsseiendom AS	933 422 704	100	8 100	8 100					
Skandinavisk Data Center A/S	DK0183232751	10 278	5 604	6 995		10 068	5 462	6 249	
Spama AS	916 148 690	100	10	133	24	100	10	155	26
Eika Feeder AS	918 272 488	290 296	459	466	70	290 296	434	440	
LB Selskapet AS	923 665 617	2 000	200	200		2 000	200	200	
VN Norge AS	821 083 052	1 275 238	1 086	295	283	318	1 086	475	
VN Norge Forvaltning AS	918 056 076	35	669	189		35	669	288	
Norsk Gjeldsinformasjon AS	920 013 015	383	28	28		383	28	28	
Visit Telemark as	913 193 423	10	10	0		10	10	0	
Drangedal Nærradio	965 445 706	20	2	0		20	2	0	
Drangedalsposten as	980 627 942	20	10	0		20	10	0	
Bostrak Grendelag AL	919 128 585	100	10	0		100	10	0	
Sum aksjer til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)			91 097	88 693	377		117 144	117 849	151

	2024	2023
Balansført verdi 31.12. forrige år	117 849	143 673
Tilgang	11 487	2 113
Avgang	-37 422	-23 549
Verdiendringer over utvidet resultat	-3 473	-4 453
Valutakorreksjoner	252	65
Balansført verdi 31.12.	88 693	117 849

NOTE 28 – Innlån fra kredittinstitusjoner

Innlån fra kredittinstitusjoner	2024	Rente	2023	Rente
Innlån fra kredittinstitusjoner til amortisert kost	110 047	5,96 %	101 608	5,11 %
Sum innlån fra kredittinstitusjoner	110 047		101 608	

Rentesatsene er vist som gjennomsnittlig effektiv rente beregnet på rentekostnad gjennom året fordelt på gjennomsnittlig beholdning. Banken har ingen innskudd fra formidlere.

NOTE 29 – Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder	2024	2023
Innskudd fra og gjeld til kunder til amortisert kost	4 155 617	3 845 561
Sum innskudd fra kunder	4 155 617	3 845 561

Innskudd fordelt etter geografiske områder	2024	2023
Telemark	3 263 112	2 987 540
Resten av landet	865 906	853 216
Utlandet	26 599	4 805
Sum innskudd fra kunder	4 155 617	3 845 561

Innskudd fordelt etter kundesektorer	2024	2023
Lønnstakere m.v.	3 170 661	2 954 942
Offentlig sektor	130 479	142 408
Finansiell sektor	63 855	56 793
Næringssektorer	790 622	691 418
Sum innskudd fra kunder	4 155 617	3 845 561

Spesifikasjon av næringssektorene	2024	2023
Primærnæringer	44 916	44 549
Industri	45 632	23 217
Elektrisitet, gass, damp, vann	38 183	57 193
Bygg og anlegg	104 084	83 271
Varehandel	123 689	70 060
Eiendomsdrift-/omsetning	129 025	106 144
Øvrige næringer	305 093	306 984
Sum innskudd fra kunder	790 622	691 418

NOTE 30 – Obligasjonsgjeld og ansvarlig lånekapital

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi 31.12.2024	Bokført verdi 31.12.2023	Rentevilkår
Sertifikat- og senior obligasjonslån						
NO0011121022	07.10.2021	07.10.2024	150 000	0	151 780	3 mnd Nibor + 40,5 bp
NO0010873854	24.01.2020	10.02.2025	125 000	82 596	125 959	3 mnd Nibor + 73 bp
NO0010893951	17.09.2020	19.09.2025	175 000	175 500	175 617	3 mnd Nibor + 86 bp
NO0012772914	02.12.2022	02.03.2026	225 000	226 298	226 376	3 mnd Nibor + 140 bp
NO0013060764	02.11.2023	02.11.2026	100 000	100 858	100 885	3 mnd Nibor + 112 bp
NO0012959651	07.07.2023	15.03.2027	225 000	225 611	225 650	3 mnd Nibor + 135 bp
NO0013358127	02.10.2024	03.04.2028	150 000	151 987		3 mnd Nibor + 74 bp
Påløpte renter						
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			1 150 000	962 851	1 006 267	

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi 31.12.2024	Bokført verdi 31.12.2023	Rentevilkår
Ansvarlig lånekapital						
NO0010847056	15.03.2019	15.03.2024	40 000	0	40 130	3 mnd Nibor + 230 bp
NO0013104539	22.12.2023	22.12.2028	50 000	50 092	50 103	3 mnd Nibor + 265 bp
NO0013168187	23.02.2024	23.05.2029	40 000	40 298		3 mnd Nibor + 255 bp
Sum ansvarlig lånekapital			130 000	90 390	90 233	

	Balanse 31.12.2023	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer	Balanse 31.12.2024
Endringer i verdipapirgjeld i perioden					
Sertifikat- og obligasjonsgjeld	1 006 267	150 000	150 000	-43 416	962 851
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer	1 006 267	150 000	150 000	-43 416	962 851
Ansvarlige lån	90 233	40 000	40 000	157	90 390
Sum ansvarlig lånekapital	90 233	40 000	40 000	157	90 390

NOTE 31 – Fondsobligasjonskapital

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Første tilbake- kallingsdato	Pålydende	Bokført verdi 31.12.2024	Bokført verdi 31.12.2023	Rentevilkår
NO0012519679	10.05.2022	10.05.2027	50 000	50 000	50 000	3m Nibor + 360bp
Sum fondsobligasjonskapital			50 000	50 000	50 000	

	Balanse 31.12.2023	Emittert	Innløst	Balanse 31.12.2024
Endringer i fondsobligasjonskapital i perioden				
Fondsobligasjonskapital	50 000	0	0	50 000
Sum endring i fondsobligasjonskapital	50 000	0	0	50 000

Avtalevilkårene for fondsobligasjonene tilfredsstiller kravene i EUs CRR-regelverk, og fondsobligasjonene inngår i bankens kjernekapital for kapitaldekningsformål.

Banken har som følge av dette en ensidig rett til å ikke betale tilbake renter eller hovedstol til investorene. Dette medfører at fondsobligasjonene ikke tilfredsstiller vilkårene til finansielle forpliktelser i IAS 32 Finansielle instrumenter - presentasjon og presenteres derfor i bankens egenkapital. Dette medfører videre at rentene knyttet til fondsobligasjonene ikke presenteres på regnskapslinjen Sum rentekostnader, men som en reduksjon i opptjent egenkapital. Fordelen av skattefradraget for rentene presenteres som en reduksjon av skattekostnaden i resultatregnskapet.

NOTE 32 – Eierandelskapital og eierstruktur

Bankens egenkapitalbevis er alle ført i en klasse, og utgjør 105 mill. kroner fordelt på 1.050.000 egenkapitalbevis pålydende kr 100,-. Eierandelskapitalen er tegnet i 2 omganger, sist i desember 2021.

Utbyttepolitikk

Drangedal Sparebank har en langsiktig målsetning om å utbetale minimum 50% av egenkapitalbevisernes andel av overskuddet.

Eierandelsbrøk

Eierbrøk for 2024 som er grunnlaget for utbytte for 2024 er beregnet til 18,09%.

Eierandelsbrøk	2024	2023
Egenkapitalbevis	105 000	105 000
Overkursfond	-	-
Utjevningsfond	12 637	10 963
Sum eierandelskapital (A)	117 637	115 963
Sparebankens fond	526 355	489 568
Gavefond	6 225	5 725
Grunnfondskapital (B)	532 580	495 293
Fond for urealiserte gevinster	6 356	9 199
Fondsobligasjoner	50 000	50 000
Avsatt utbytte og gaver	7 350	7 350
Sum egenkapital	713 923	677 805
Eierandelsbrøk A/(A+B)	18,09 %	18,97 %

Utbytte	2024	2023
Resultat pr egenkapitalbevis	8,55	8,67
Foreslått kontantutbytte per egenkapitalbevis (i hele kr.)	7,00	7,00
Samlet foreslått kontantutbytte (i hele 1000 kr.)	7 350	7 350
Bokført egenkapital pr egenkapitalbevis	114,56	113,18

20 største egenkapitalbevisere pr 31.12.2024	Beholdning	Eierandel
Asbjørn Vaa Transport AS	73 167	6,97 %
Drangedal Energi Holding AS	65 812	6,27 %
Lascala Consulting AS	43 787	4,17 %
Drangedal Kommune	40 500	3,86 %
Haugholt Holding AS	38 200	3,64 %
Austad Elektro AS	29 468	2,81 %
Rørvik Holding AS	28 300	2,70 %
Arne Jørgen Melås	21 525	2,05 %
Arvid Grønheim	19 100	1,82 %
Gunnar Dagfinn Jonskås	18 558	1,77 %
Markus Helmer Eskilt	18 034	1,72 %
Whitetail Webservie Ltd	15 100	1,43 %
Erling Sunde	15 044	1,43 %
Per Rinde	15 000	1,33 %
Kikamo AS	13 957	1,31 %
Windsvoll Eiendom AS	13 800	1,33 %
Aud Wefald	13 600	1,30 %
Ole Jørgen Wefald	13 600	1,30 %
Haslelund Holding AS	11 788	1,12 %
Modalen Invest AS	11 321	1,08 %
Sum 20 største egenkapitalbevisere	519 661	49,38 %
Øvrige egenkapitalbevisere	530 339	50,51 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	1 050 000	99,89 %

20 største egenkapitalbevisiere pr 31.12.2023	Beholdning	Eierandel
Asbjørn Vaa Transport As	73 167	6,97 %
Drangedal Energi Holding AS	65 812	6,27 %
Lascale Consulting AS	43 787	4,17 %
Drangdal Kommune	40 500	3,86 %
Haugholt Invest AS	38 200	3,64 %
Austad Elektro AS	29 468	2,81 %
Rørvik Holding AS	28 300	2,70 %
Arne Jørgen Melås	21 525	2,05 %
Arvid Grønheim	19 100	1,82 %
Gunnar Dagfinn Jonskås	18 558	1,77 %
Markus Helmer Eskilt	18 034	1,72 %
Whitetail Webservie Ltd	15 100	1,44 %
Erling Sunde	15 044	1,43 %
Per Rinde	15 000	1,43 %
Windsvoll Eiendom AS	13 800	1,31 %
Kikamo AS	13 692	1,30 %
Aud Wefald	13 600	1,30 %
Ole Jørgen Wefald	13 600	1,30 %
Haslelund Holding AS	11 788	1,12 %
Modalen Invest AS	11 321	1,08 %
Sum 20 største egenkapitalbevisiere	519 396	49,47 %
Øvrige egenkapitalbevisiere	530 604	50,53 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	1 050 000	100,00 %

Nærstående egenkapitalbevisiere	31.12.2024	31.12.2023
Ass. banksjef Bjørn Edgar Kollane	4 725	4 725
Adm. banksjef Kjell Nærum	4 700	4 700
Sum ledende ansatte inkl personlig nærstående	9 425	9 425
Jan Gunnar Tors (inkl. Drangedal Energi Holding as)	72 415	72 415
Gro Bente Rønningen	700	700
Arne Lunde	262	262
Sum styret inkl personlig nærstående	73 377	73 377
Asbjørn Vaa	74 667	74 667
Stina Sætre (Drangedal Kommune)	40 500	40 500
Aud Wefald	27 200	27 200
Tyke Tveit	2 625	2 625
Johanne Haugholt	1 924	1 924
Ingjerd Roalstad Naas	262	262
Anne Signe Strandskogen	225	225
Sum forstanderskap inkl personlig nærstående	147 403	147 403

Geografisk fordeling av egenkapitalbeviserne	Ant. EK-bevis	%-andel	Ant. EK-bevis	%-andel
	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2023
Drangedal	400 792	38,2 %	404 703	38,5 %
Kragerø	65 962	6,3 %	70 687	6,7 %
Grenland*	166 422	15,8 %	166 422	15,8 %
Telemark for øvrig	35 774	3,4 %	35 774	3,4 %
Oslo	236 183	22,5 %	227 909	21,7 %
Andre	144 867	13,8 %	144 505	13,8 %
Sum alle egenkapitalbevisere	1 050 000	100,0 %	1 050 000	100,0 %

* gjelder kommunene Skien, Porsgrunn, Bamble og Siljan.

Konsentrasjon - antall egenkapitalbevis pr eier	31.12.2024		31.12.2023	
	Ant. EK-bevis	Ant. eiere	Ant. EK-bevis	Ant. eiere
100 - 499 egenkapitalbevis	18 656	74	18 476	74
500 - 999 egenkapitalbevis	36 987	51	39 764	55
1.000 - 4.999 egenkapitalbevis	232 543	108	230 211	106
5.000 - 9.999 egenkapitalbevis	166 875	25	166 875	25
10.000 -> egenkapitalbevis	594 939	27	594 674	27
Sum alle egenkapitalbevisere	1 050 000	285	1 050 000	287

NOTE 33 – Resultat per egenkapitalbevis

	2024	2023
Ordinært resultat etter skatt	56 687	52 308
Renter på fondsobligasjoner ¹	-4 238	-3 744
Urealiserte verdiendringer i ordinært resultat overføres til FUG ²	-3 033	-599
Estimatavvik pensjon etter skatt		
Andre egenkapitaltransaksjoner	188	
Sum andel av resultatet til egenkapitalbeviserne og sparebankens fond	49 604	47 965
Eierandelsbrøk	18,09 %	18,97 %
Andel av resultatet som er tilordnet bankens egenkapitalbevisere	8 974	9 100
Veid gjennomsnitt av antall utstedte egenkapitalbevis	1 050 000	1 050 000
Resultat pr egenkapitalbevis	8,55	8,67

¹ Skatteeffekten av renter på fondsobligasjoner er presentert i skattekostnaden

² FUG = Fond for Urealiserte Gevinster

NOTE 34 – Garantier

	2024	2023
Betalingsgarantier	2 625	2 899
Kontraktsgarantier	7 415	8 910
Transportløyvegarantier	7 651	6 170
Andre garantier	654	1 170
Sum garantier overfor kunder	18 345	19 149
Garantiansvar (lånegarantier) Eika Boligkreditt		
Saksgaranti	0	0
Tapsgaranti	8 042	11 748
Sum garantier overfor Eika Boligkreditt	8 042	11 748
Sum garantiansvar	26 387	30 897

Garantier fordelt geografisk	2024		2023	
	Tusen kr	%	Tusen kr	%
Telemark	16 572	62,8 %	17 164	55,6 %
Resten av Norge	9 816	37,2 %	13 733	44,4 %
Utlandet	0	0,0 %	0	0,0 %
Sum garantier	26 388	100,0 %	30 897	100,0 %

Garantiavtale med Eika Boligkreditt

Banken stiller garantier for lån som kundene har via Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som vilkår at lånet er innenfor 75 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr 31.12.2024 lån for 804 mill. kroner via EBK. Garantibeløpet til EBK er todelt:

1. Saksgaranti: Banken garanterer for hele lånebeløpet i perioden fra utbetaling til forutsatt pantesikkerhet for lånet har oppnådd rettsvern, og bankens depotavdeling har kontrollert og bekreftet dokumentasjonen. Saksgarantien er begrenset oppad til hele lånets hovedstol med tillegg av renter og omkostninger.

2. Tapsgaranti. Banken garanterer for ethvert tap som EBK blir påført som følge av misligholdte lån, med de begrensninger som følger nedenfor. Med «tap» menes restkravet mot lånekunden under det aktuelle lånet etter at alle tilhørende pantesikkerheter er realisert, og skal anses konstatert på det tidspunktet hvor alle tilhørende pantesikkerheter for et misligholdt lån er realisert og utbetalt til EBK. Bankens tapsgaranti dekker inntil 80 prosent av det tap som konstateres på hvert enkelt lån. Samlet tapsgaranti er begrenset oppad til 1 prosent av bankens til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, likevel slik at (i) for låneporteføljer opp til 5 millioner kroner er tapsgarantien lik verdien av låneporteføljen og (ii) for låneporteføljer som overstiger 5 millioner kroner utgjør tapsgarantien minimum 5 millioner kroner, i alle tilfeller beregnet over de siste 4 kvartaler på rullerende basis. Dette betyr at dersom bankens andel av de tap som konstateres på hvert enkelt lån i sum overstiger nevnte grense, dekker EBK det overstigende. Bankens andel av tapet dekket av tapsgarantien kan derfor maksimalt bli 80 prosent, men dersom de samlede konstaterte tap overstiger rammen, blir andelen i sum lavere enn 80 prosent.

Rett til motregning i bankens provisjoner: Bankens ansvar for saksgaranti og tapsgaranti forfaller til betaling etter påkrav, men EBK kan også velge å motregne kravet i bankens fremtidige og forfalte, men ikke utbetalte provisjoner i henhold til provisjonsavtalen. Retten til motregning gjelder for en periode på inntil fire etterfølgende kvartaler fra den dato tapet ble konstatert.

Normal praksis vil imidlertid være at banken tilbakefører lån som blir misligholdte hos EBK til egen balanse. Lån som formidles via EBK er godt sikret, og misligholds sannsynligheten er lav.

Likviditetsrisikoen knyttet til tilbakeføring av lån formidlet via EBK vurderes derfor som begrenset.

Verd Boligkreditt

Drangedal Sparebank har i 2021 inngått avtale om juridisk salg av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til Verd Boligkreditt AS (Verd) og begynte å bruke selskapet fra 2022. Verd Boligkreditt eies og brukes av bankene i DSS samarbeidet

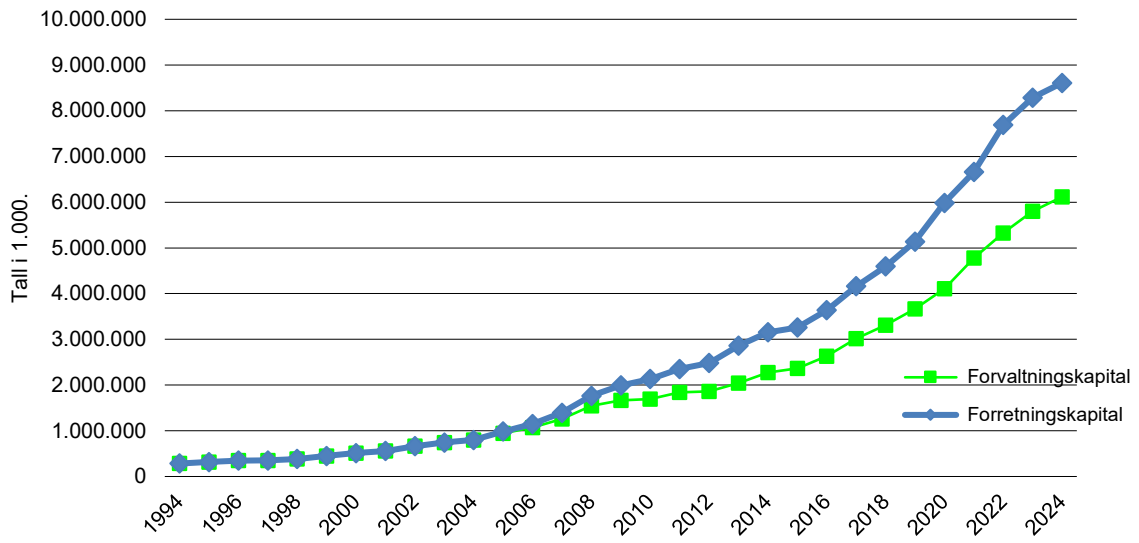
(De samarbeidende sparebankene) samt fra 2021 også bankene i LOKALBANK. I henhold til inngått forvaltningsavtale med Verd står banken for forvaltning av utlånene og opprettholder også kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjon for de plikter som følger med forvaltningen av lånene. Banken har vurdert de regnskapsmessige konsekvensene slik at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført, og det innebærer full fraregning. Mottatt vederlag for lån som er overført til Verd tilsvarer bokført verdi av hovedstol inkl. påløpte renter og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet. Banken har en utlånsportefølje på 1.689 MNOK per 31.12.2024 i Verd.

Banken har gjennom aksjonæravtale et eierskap i Verd som reflekterer den andelen banken har tilført den samlede utlånsporteføljen. Eierbankene i Verd innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser. Hvis Verd får tap på overtatte lån har de en viss motregningsrett i provisjoner fra samtlige banker som har overført lån. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte utlån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne motregningsadgangen anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. Banken plikter imidlertid å finansiere 10 % av det lånevolumet banken har overført Verd, og pr 31.12.24 utgjør denne finansieringen 165,0 MNOK. Beløpet inngår i balanseposten «utlån og fordringer på kredittinstitusjoner».

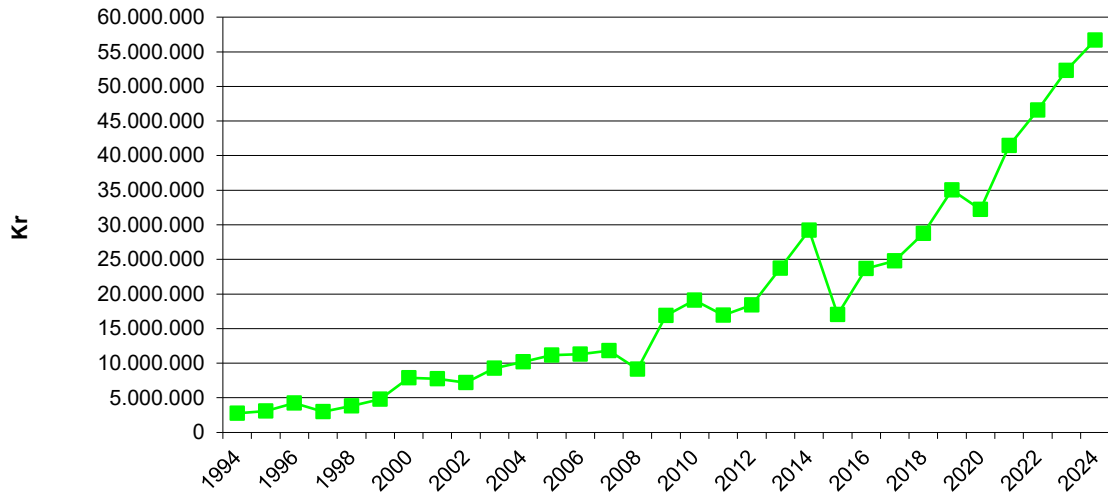
NOTE 35 – Hendelser etter balansedagen

Det er ikke fremkommet informasjon om vesentlige forhold som var inntruffet eller forelå allerede på balansedagen 31. desember 2024 og frem til styrets endelige behandling av årsregnskapet 28. februar 2025.

Forvaltningskapital og forretningskapital (inkl. boligkreditt) 1994 - 2024

Ordinært resultat etter skatt 1994 - 2024

Shape the future
with confidence

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dokkvegen 11, 3920 Porsgrunn
Postboks 64, 3901 Porsgrunn

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til forstanderskapet i Drangedal Sparebank

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Drangedal Sparebank som består av balanse per 31. desember 2024, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2024 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Drangedal Sparebank sin revisor sammenhengende i 1 år fra valget på forstanderskapet den 21. mars 2024 for regnskapsåret 2024.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2024. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Forventet kredittap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter

Grunnlag for det sentrale forholdet

Utlån til kunder utgjør 5 013 millioner (82 % av totale eiendeler). Forventet kredittap på utlån til og fordringer på kunder, garantier og ubenyttede kreditter utgjør 35,8 millioner. Forventet kredittap fordeles til tre trinn hvorav 9,2 millioner er basert på modellberegninger (trinn 1 og 2), og 26,6 millioner hovedsakelig er basert på individuelle vurderinger av nedskrivninger (trinn 3).

Fastsettelsen av estimatet på forventet kredittap krever at ledelsen bruker skjønn for å utarbeide et nøytralt og sannsynlighetsvektet estimat som fastsettes ved å vurdere ulike mulige utfall, tidsverdi av penger, rimelig og underbygget informasjon om tidligere hendelser, dagens forhold og prognoser for økonomiske forventninger. Som følge av bruken av skjønn i målekriteriene for forventet tap, kompleksitet i beregningene og den tilhørende effekten på tapsestimatet, så har vi vurdert avsetningen for forventet kredittap som et sentralt forhold i revisjonen.

Forventet tap omtales i note 1, 2, 6, 7, 8, 9,10 og 11.

Våre revisjonshandlinger

Vi vurderte sparebankens metodikk for å fastsette estimatet på forventet kredittap. Videre vurderte og testet vi effektivitet og målrettethet av internkontrollen som er implementert i prosessen for å beregne det forventede tapet, herunder inputvariabler og forutsetninger. Som en del av dette innhentet og evaluerte vi tredjepartsbekreftelser (ISAE 3000-rapporter) for de delene av prosessen som er utført hos tjenesteleverandører. Vi evaluerte ledelsens vurderinger av ulike økonomiske scenarioer så vel som makroøkonomiske data brukt i beregningen. For avsetninger i trinn 3 som er individuelt fastsatt, så vurderte vi forventede, fremtidige kontantstrømmer og estimert verdi på underliggende sikkerheter.

IT-miljø som understøtter finansiell rapportering

Grunnlag for det sentrale forholdet

Sparebanken benytter komplekse IT-systemer i et automatisert IT-miljø og er avhengig av IT-systemene i den finansielle rapporteringen. Kjernebanksystemene styres og driftes av en ekstern tjenesteleverandør. For å sikre fullstendig og nøyaktig presentasjon av den finansielle informasjonen, er det viktig at kontroller over transaksjonsprosessering og måling er utformet og fungerer målrettet og effektivt. Tilsvarende må kontroller for å sikre hensiktsmessig tilgangsstyring og systemendringer også utformes og fungere målrettet og effektivt både hos sparebanken og tjenesteleverandøren. IT-miljø som understøtter finansiell rapportering, er av den grunn betraktet som et sentralt forhold ved revisjonen.

Våre revisjonshandlinger

Vi etablerte en forståelse for sparebankens IT-systemer og IT-miljø av betydning for den finansielle rapporteringen. Vi innhentet og evaluerte en tredjepartsbekreftelse (ISAE 3402-rapport) som dekker de relevante kjernebanksystemene og tilhørende infrastruktur som understøtter den finansielle rapporteringen til sparebanken. Vi vurderte målrettethet og effektivitet av IT-generelle kontroller over tilgangsstyring, systemendringer og IT-drift hos tjenesteleverandøren. Videre vurderte vi også målrettethet og effektivitet av relevante kontroller hos sparebanken. Våre revisjonsprosedyrer inkluderte videre en evaluering og test av automatiserte kontroller i kjernebanksystemene, blant annet beregning av effektiv rente, amortisering og beregning av forventet kredittap, så vel som etterfølgende bokføring. Som en del av våre prosedyrer innhentet og evaluerte vi tredjepartsbekreftelser som dekker relevante automatiserte kontroller i kjernebanksystemene.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter årsrapporten. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjonen er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar, på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.

Shape the future
with confidence

- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Porsgrunn, 28. februar 2025
ERNST & YOUNG AS

Tor Erik Baksås
statsautorisert revisor

<hr/> <p><i>Hovedkontor Drangedal</i></p> <p><i>Strandgt. 8</i></p> <p><i>3750 Drangedal</i></p> <hr/>	<hr/> <p><i>Avdelingskontor Porsgrunn</i></p> <p><i>Storgt. 96C</i></p> <p><i>3921 Porsgrunn</i></p> <hr/>
<hr/> <p><i>Avdelingskontor Kragerø</i></p> <p><i>Dalaneveien 6a</i></p> <p><i>3772 Kragerø</i></p> <hr/>	<hr/> <p><i>Avdelingskontor Skien</i></p> <p><i>Myren 28</i></p> <p><i>3718 Skien</i></p> <hr/>
<hr/> <p><i>Telefon: 35997400 – post@drangedalsparebank.no</i></p> <p><i>www.drangedalsparebank.no</i></p> <hr/>	

**DRANGEDAL
SPAREBANK**

Lett å snakke med